

Приложение 2 : Справка за постъпили коментари, въпроси, становища, възражения по време на срещите за Обществени обсъждания

	Постъпили становища, предложения, мнения	Отговори от страна на проекта
1	Обществено обсъждане в община Брегово	
	Общественото обсъждане беше проведено на 23.01.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС	
2	Обществено обсъждане в община Ново Село	
	Общественото обсъждане беше проведено на 23.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС. Според участниците от реализацията на проекта ще има социално-икономически ползи.	
3	Обществено обсъждане в община Видин	
	Общественото обсъждане беше проведено на 24.01.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
4	Обществено обсъждане в община Димово	
	Общественото обсъждане беше проведено на 24.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
5	Обществено обсъждане в община Оряхово	
	Общественото обсъждане беше проведено на 25.01.2024 от 10 часа. В община Оряхово е постъпило 1 писмено становище от СНЦ „Балканка“ с вх.№63 00-4/09.01.2024 г	Същото становище е постъпило и в ИАПД и в МОСВ. Отговори на становището са предоставени в таблицата долу с отговори на всички постъпили писмени становища
	<p>Александър Маринков (секретар на Българска Дунавска камара):</p> <p>Българска Дунавска камара е сдружение с нестопанска цел, в което членуват най-големите български предприятия, занимаващи се с речно корабоплаване. Ние сме много заинтересувани от реализацията на този</p>	<p>Аглика Георгиева (Геомарин):</p> <p>Да допълня, че в конкретния случай няма да има никакви страшни въздействия, дори напротив – за някои участъци урегулирането на тези дейности от</p>

<p>проект, защото всяка година търпим загуби от ниските води на река Дунав. Искам да подчертая нещо много важно – не поддържайки в достатъчна степен корабоплавателния път в своя участък, Република България не изпълнява поето с международен договор задължения. Присъствал съм на много форуми, където България е била критикувана заедно не изпълнява препоръките на Дунавската комисия за поддържане на минимални габарити на фарватера. Смятам, че опасенията на някои природозащитници са силно преувеличени, плавал съм доста в горното течение на реката – там отдавна корабоплавателният път е регулиран и почти няма проблеми като нашите. там природозащитните организации имат много по-стари традиции и ако изграждането на съоръжения по корабоплавателния път увреждаше необратимо природата те щяха да възпрепятства това изграждане. Хубаво е да се мисли за защита на природата, но трябва да се мисли и за икономиката. Смятам, че на проекта трябва да се даде зелена светлина и той да се реализира докрай. Благодаря за вниманието!</p>	<p>гледна точка на екологичните аспекти ще подобри състоянието, а от гледна точка на геотехническите рискове, както казахме работната група е разработила препоръки, които ще бъдат изпълнени за да се изследва въпроса (за свлачищата и бреговата ерозия) с нужната детайлност и при идентифициране на рискове да бъдат взети съответните технически мерки.</p>
<p>Проф. д-р инж. Стефчо Стойнев (Минно-геоложки университет):</p> <p>Ръководител съм на тази група, която беше създадена с цел да подпомогне в тази част проекта, респективно ОВОС-а, с цел да се направи една по-детайлна оценка на гео-динамичното състояние на терените, които евентуално бихме засегнали. Всички вие знаете, че проблемът на високия Дунавски бряг са свлачищата, които са засегнали 2/3 от българския Дунавски бряг. Те се намират в различно състояние, наблюдаваме една много честа периодична активизация в различни участъци и несъмнено едно въздействие</p>	<p>Ивелин Занев (Изпълнителен директор на ИАПД):</p> <p>-Благодаря проф. Стойнев! Работата на Вашата група е от голямо значение за проекта, както и изразеното мнение. Ние във вторник се срещнахме с проф. Чавдар Колев и обсъдихме възможни варианти за промени, за съобразяване с препоръките на работната група. Тогава проф. Колев</p>

върху параметрите на Дунав, в аспект на удълбочаване, би могло да доведе на някакви проблеми, свързани със устойчивостта на този бряг. С тази цел беше създадена и работната група, която включва специалисти от Геологическия институт на БАН, Минно-геоложкия университет, където съм аз, от Университета по строителство, архитектура и геодезия, от Висшето транспортно училище – специалисти, които дълги години са изучавали тези проблеми по българския бряг, и които малко или много имат и научен и практически опит. В този аспект, ние в края на миналата година изготвихме един доклад, който честно казано аз се радвам, че проектантите и колегите които разработват ОВОС-а са взели предвид. Тук трябва да кажа, че в това отношение Оряхово-Бекет от всички критични точки е най-критичната – първо защото, вие видяхте на слайда, че има едно изместване на фарватера точно в този участък към българския бряг и във връзка с това аз от 2006 г. се занимавам със свлачищата в Оряхово – големите свлачищни циркуси, които се реализираха в кв. Изток, средна зона – знам в детайли условията и затова се ангажирах с този проект и възможността той да бъде реализиран. Защото генерално, първо трябва да кажем че този проект е нужен на България – не само заради ангажиментите, които имаме по различни споразумения и конвенции, той е нужен и заради, знаете в последно време, а мисля че и миналата седмица се подписа споразумение за т.нар. коридор Север-Юг.

Какво трябва да кажем конкретно за Оряхово - Бекет? Още веднъж казвам – това е една много сублимна точка, защото след 2006 тук станаха две много големи свличания – в източната част на града, които свличания, за съжаление, доведоха до активизация на възможно най-дълбоките

имаше възможност да коментира с г-н Тарара и с г-н Соаре дейностите, които са извършени тук, специално като проучвания и изследвания.

Ромео Соаре (AFDJ, Galati – на английски, превод Ивелин Занев):

Благодаря за днешната среща, която е много важна за проекта. Аз също съм геолог, по-специално хидро-геолог. Щастлив съм, че проучванията които сме направили представляват интерес за колегите. За мен е важно да обясня процесите, които влияят на навигацията, както и да подчертая подхода който двете администрации имаме – а именно, че двете страни са на двата бряга, но реката е една! Ние сме най-добрият пример за сътрудничество по целия Дунав! Оряхово-Бекет е най-критичната точка за корабоплаване. Румъния отговаря за поддържането на този участък. През 1935 г. са извършени първите драгажни работи в района. Важно е да наблюдаваме еволюцията на морфологията и речното легло. За нас основните дейности са извършване на хидроложки и гео-морфоложки измервания. Разполагаме с исторически данни за водните стоежи и водните количества за последните 50 години. Всяка година измерваме скоростта на течението в напречния

хлъзгателни повърхнини. Това са повърхнини, които излизат в акваторията на реката, което е в малко противоречие с решението на колегите, това е идейно решение, още веднъж трябва да повтора, с приближаването на фарватера. Ние се запознахме добре и с батиметричните изследвания, и с реализацията – наистина факт е, че най-дълбоката част на реката в този участък е близо до нашия бряг. И фактически фарватерът е малко изкуствено създаден на север към ниската страна. Вие виждате и българо-румънската граница – тя е близо до новото местоположение на фарватера. Просто, в годините когато границата е определяна по талвега на реката очевидно по-дълбоката част от реката е била по-близо до българския бряг. Между другото, това е една от причините да имаме висок бряг и да имаме много свлачища по него, защото ако дълбоката част е по-близо до България, ерозионните процеси, естествено, са по-интензивни и това е една от причините за активизацията на свлачищата. В този аспект и имайки предвид всичко онова, което беше казано, ние набелязахме едно мерки, които предложихме на колегите – виждам, че те са се съобразили. Това са едни малко по-детайлни проучвания, за да се установи съвременното гео-динамично състояние и да се направи тази прогнозна оценка как ще повлияят те върху устойчивостта. Ние считаме, че за следващия етап трябва да бъдат направени, които виждам че са приети, две неща – първо да се направи това детайлно проучване, за което говорим, за да се направи тази оценка доколко удълбочаването би могло да има влияние върху устойчивостта на терените. В края на месеца ще предложим технически задания, разработени на базата на всички тези неща, за всеки един участък. Второто нещо, което аз не го видях, но има дискусия по тази тема – ние имаме едно предложение самият фарватер в този участък да се измести малко на

профил Бекет-Оряхово за да следим еволюцията на хидроложките процеси. Много важни са морфоложките измервания и изследвания. Всяка година правим хидрографски измервания от бряг до бряг. В този район се наблюдава седиментация в средата на речното корито, което влияе негативно както на корабоплаването, така и на ферибота. Имаме много проблеми при осигуряване на условията за навигация. В периодите на ниски води виждаме тази седиментация визуално, както и да следим нейната еволюция. Комбинираме резултатите от измерванията с визуалните наблюдения, с процесите на брегова ерозия на двата бряга. И в крайна сметка да обясним какво е влиянието на тези процеси върху условията за навигация. Това беше нашият подход при разработване на техническите решения за тази зона, за да подпомогнем реката в естествените ѝ процеси. Да засилим тези, които са в полза на навигацията, но и да се съобразим с околната среда. В крайна сметка какво предлагаме? Тук може да видите (показва на екрана). Основният процес, който влияе на условията за корабоплаване е транспорта на седименти. Това е причината да се предложат шеврони – за да се ускори процесът на седиментация. И за пръв път

север. Мисля, че то е много разумно, беше доказано и в нашето становище е записано. Причината е много проста – тези свлачища влизат в реката. Ако ние в близост до реката направим фарватер, означава ние да повлияем върху тяхната контрафорсна част-онова, което ги държи.

В заключение ще кажа, че аз смятам че трябва, както каза г-н Маринков, зелена светлина на този проект, той е необходим, но ще помоля и екипа и двете държави в последващия етап на проектиране, защото той е по-важния, тези две наши предложения, които касаят устойчивостта на брега да бъдат взети предвид.

можем да говорим за „изкуствен остров“ в Долен Дунав. С тези структури се опитваме да установим устойчив корабоплавателен път. Тази траектория на фарватера не е нова, съществува на картите на Дунавската комисия, и според нашите изследвания ще бъде устойчива. По време на строителството и техническото проектиране ще разширим обхвата на изследванията – ще направим нови сондажи, нови изследвания на седиментите, за да имаме по-точна картина. Смятам, че ще имаме добро, силно решение. Благодаря още веднъж за вашето участие!

Божидар Янков (главен секретар, ИАППД):

Да допълня – към момента се подготвя следващата фаза на проекта, която ще кандидатства за финансиране от Европейската комисия, и всички тези препоръки и съображения, които са предоставени от българската научна общност ще намерят своето място в технически спецификации, в изискванията, изобщо – в проектните решения, които ще бъдат предложени в бъдеще.

Разяснение: Заключение на експертния екип към МРРБ в цитирания доклад е "В заключение, считаме, че това предпроектно проучване може да

		<p>бъде прието от нас с изричното документирано съгласие на румънската страна да приеме нашите препоръки и да ги включи в техническото задание за следващия етап на проектиране и изпълнение на проекта", препоръките, предоставени в този доклад, са взети предвид и са включени като мерки в настоящия доклад за ОВОС и са включени в техническото задание за подробния технически проект за следващия етап на проекта.</p>
	<p>Ивайло Иванов (заместник-кмет на Община Оряхово):</p> <p>Представянето на проекта беше само за водния път. Добре, ние сме „за“ по принцип, но никъде не чухме какво се случва със свлачищата? След като се премести този фарватер на 35 м от брега, а не е предвидено никакво брегоукрепително съоръжение, мероприятие. Като виждам от румънска страна има, и то-три вида! От българска страна – нито едно, а реално фарватера се мести насам. Това е важно проектантът отсега да заложи, защото аз също се занимавам с проекти и каквото се заложи на идейна фаза, то си върви до финалната фаза! Затова трябва да се обърне внимание и на „сухата“ инфраструктура, както и на града. Населението на град Оряхово е обезпокоено от тези 35 м.</p>	<p>Ромео Соаре:</p> <p>35 м е резултатът от моделирането на фарватера. Разстоянието от границата на фарватера и брега ще е минимум 150 м.</p> <p>Ивелин Занев:</p> <p>Тук говорихме, че на 35 м от брега няма да има влияние от дейностите върху брега. Реално фарватерът ще бъде на не по-малко от 150 м от брега.</p>
	<p>Проф. Стойнев:</p>	<p>Аглика Георгиева:</p>

<p>В сегашния проект не е на 150 м., сега е по-малко! Идеята на групата беше да отиде на 150 м., сега е на по-малко определено, ние сме го гледали.</p>	<p>За скоростите на водите моделирането показва, че на 35 м. няма да има отклонение.</p>
<p>Ивайло Иванов:</p> <p>Защо не е предвидено на този етап никакво брегоукрепително мероприятие, тъй като от пристанище Оряхово в долната си част, източната част, няма никакво укрепително мероприятие по река Дунав? Там е промишлената зона на Оряхово.</p> <p>Проф. Стойнев:</p> <p>Ние сме препоръчали т.нар. пасивна брегозащита. Активна не се налага на този етап, но пасивна, така че в следващия етап трябва да залегне брегозащита.</p>	<p>Дан Тарара (JACOBS):</p> <p>Резултатите от моделирането показват, че скоростта на течението в тази зона е ниска и поради това няма нужда от брегоукрепване.</p>
<p>Проф. Стойнев:</p> <p>Ние (работната група) предлагаме да се предвиди и реализира пасивна брегова защита на българския бряг.</p>	<p>Дан Тарара:</p> <p>Сега подготвяме стратегията за решенията. И след като бъде избран изпълнител, той ще отиде на място и ще извърши детайлно проучване. На етапа на идейния проект са съобразени изискванията на възложителя към него момент. На етап технически</p>

		<p>проект ще бъдат взети предвид тези нови обстоятелства.</p> <p>Божидар Янков:</p> <p>Дори и детайлните проучвания да не докажат необходимостта от пасивна или активна брегозащита, това може да бъде направено в процеса на съгласуване (на техническия проект) с общината, с МРРБ и с други компетентни органи, по препоръка на работна група, експертна група. Извършването на детайлни проучвания ще бъде заложено в заданието към бъдещия изпълнител и в инвестиционния проект.</p>
	<p>Проф. Стойнев:</p> <p>Генерално, тази пасивна брегозащита е необходима, защото бреговата ерозия е основната причина за възникването на свлачищата. Имаме нужда от нея! Нашия бряг е ерозионен.</p>	<p>Аглика Георгиева:</p> <p>Този риск от свлачища, дори и да е независим от дейностите по проекта, е риск и за самия проект! За да бъде устойчив проекта, това трябва да се предвиди и при доказана необходимост да се предвидят необходимите мерки в проекта.</p>
6	Обществено обсъждане в община Гулянци	
	Общественото обсъждане беше проведено на 25.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
7	Обществено обсъждане в община Белене	

<p>Общественото обсъждане беше проведено на 26.01.2024 от 10 часа. В община Белене е постъпило писмено становище 1 от ПП Персина, адресирано до МОСВ.</p>	<p>Отговори на писменото становище са предоставени в таблицата по-долу с отговори на всички постъпили писмени становища.</p>
<p>Веселин Коев (Природен парк „Персина“) – Когато става въпрос за каквито и да било интервенции в река Дунав, ние сме чувствителни на тази тема. Давали сме становища по проекта редовно, когато сме били запитвани. Сега, вече сме внесли нашето становище до министъра на околната среда и водите, защото в крайна сметка той трябва да подпише доклада по ОВОС. Ще ви го прочета, за да знаете какво е нашето мнение по въпроса: (Прочита писмото до МОСВ).</p>	<p>Отговори на конкретните коментари от становището на ПП Персина са предоставени в отговорите към становището по-долу в справката.</p>
<p>Работата в речното корито неминуемо ще се отрази на бреговете, на резерватите Милка и Китка и на ПП Персина. Няма как дъното неминуемо ще слезе надолу в реката.</p>	<p>Всичко, което казвате е намерило своето място и, съответно, е разгледано в ОВОС-а. Както за „Милка“ и „Китка“, така и за всички защитени територии. По отношение на влажните зони, това, което хидроморфолозите и хидрогеолозите заключиха, е, че няма как режимът на влажните зони да бъде засегнат от интервенцията във водата.</p>
<p>А данните, които получихме от ИАППД показват, че през изминалата година оттоците на реката са именно такива, каквито сега твърдите, че са ви необходими, което обесмисля проекта.</p>	<p>Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД)– Да, данните, които цитирахте са така, но моето мнение е, че Вие не сте ги изтълкували правилно. Защото това, че имаме водни нива, които отговарят в рамките на годината на минимално изискуемите, не означава, че имаме дълбочини, които позволяват преминаването на кораби. Да имаме водни нива за около 30 дни, но това е за изминалата година. За 2022 година имаме 70 дни, за 2017 – 2018 година имаме над 100 дни с водни нива под ниско корабоплавателно ниво. Ниското корабоплавателно ниво се изчислява по методика на всеки 30 години. В момента, защото Белене</p>

		референтното ниво идва от водомерния пост в Свищов, в момента ниското корабоплавателно ниво е + 56. Което означава, че ние при ниво + 56 сме длъжни, според Белградската конвенция, като държава да осигурим минимум 2.5 метра дълбочина за преминаване на кораби. Ако извадим другата статистика, която или не е изискана от нас или не е изтълкувана правилно, ще видим, че през 2022 година много от вас, които живеете близо и на реката видяхте многото кораби, които изчакват в един период от над 45 дни.
	Гражданин – Миналата година корабоплаването при нас не е спирало.	Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД) – Да, защото ИАППД издрагира над 150 000 м ³ . Свършили сме си работата и сме имали интервенции. Това е целта на проекта.
	Гражданин – Но те интервенциите няма да спрат с проекта.	Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД) Да, но ще се разреждат и ще да бъдат по-леки. Аглика Георгиева (Геомарин): – На всеки 3 до 5 години, а не по 3-4 пъти в година. Това е разликата.
	Гражданин: А драгирането което направихте миналата година, сега никаква полза от него. А защо се хвърляше материала срещу течението, а не надолу по течението? Качи реката и върна всичко там от където са го изкарвали. Не знам кой го прави това нещо. Веселин Коев (природен парк „Персина“) – Относно драгиранията ние имаме и други забележки по местата на които се депонират издрагираните материали. Много често тук последните години забелязваме, че драгите разтоварват близо до устията на вторичните канали и запущват или отклонят течението от вторичните канали. Имаше такъв случай преди 2-3 години.	Точно тези неща са съобразени в този проект. Точно тези неща, които в момента казвате, че са проблем са аспектите, които са съобразени в проекта да бъдат избегнати и да не се допускат. Затова казахме, че в проекта е предвидено да се драгира и да се депонира на предопределените места. Те са избрани така, че там има вече акумулация на седименти и са много ясно показани. Всичко е съобразено при избора на сценарий.

<p>Имаше проверка с РИОСВ и Басейнова дирекция. Това място вече е обрасло с върби и се затваря устието на вторичния канал, който води тук до града.</p>	
<p>Гражданин – Струпването на материалите на едно място ще доведе до образуване на остров там – при километър 560. Вашата дейност в реката ще се отрази и на риболова.</p>	<p>Отварят картата да проверят. Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД) – Той, фарватера, и сега минава от там. При ниски води пясъка се вижда и сега ИАППД осъществва дейности по драгиране и депониране.</p>
<p>Проф. Чавдар Колев (Висше транспортно училище „Т. Каблешков“) – Тук съм изпратен от работната група на Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Ние, разбира се, сме дали и критични, и градивни становища, и препоръки, писали сме към проекта. Трябва да се включим тук, за да стане ясно на всички ни какво точно ще бъде. С румънските колеги също сме говорили - и на висок и на нисък тон, и вече сме в съгласие. Точно за тази точка да поясня – сегашният фарватер съвпада както разбрахте и с проектния. Това са тъмносините линии откъм нашия бряг. Старият фарватер е с пунктирани линии. Водното количество, което ще преминава, преминава сега и ще преминава в бъдеще, е едно и също. Респективно, и скоростта. Само че ние не искаме да се променя. Не ние, проектантите става въпрос, не искат да се променя проектния фарватер и да остане такъв, който да се поддържа дълготрайно за в бъдеще. Сегашните различни локации на трасето, защото се получават изпъкнали криви на течението, ако в миналото са клонели към нашия бряг, напоследък клонят главно към румънския бряг. Става дума за от 72-73 година насам. На тях също им изяжда техния бряг. Сега въпросът е да не се изяжда нито от техния нито от нашия бряг. Да има регулярно течение. Това е задачата на проекта. Осигурено е водното количество. Осигурена е същата скорост. И тука на брега, където пише 560 имаме участък с ерозия. Но в техническото задание, което днес подписваме, сме предвидили участък, където да бъде изпълнено</p>	<p>Разяснение: Заключение на експертния екип към МРРБ в цитирания доклад е "В заключение, считаме, че това предпроектно проучване може да бъде прието от нас с изричното документирано съгласие на румънската страна да приеме нашите препоръки и да ги включи в техническото задание за следващия етап на проектиране и изпълнение на проекта", препоръките, предоставени в този доклад, са взети предвид и са включени като мерки в настоящия доклад за ОВОС и са включени в техническото задание за подробния технически проект за следващия етап на проекта.</p>

специално брегоукрепване на нашия бряг. Не на острова. Така че тази изпъкнала крива която виждате да минава покрай защитата и по този начин ние да нямаме никакъв негативен ефект върху нашия бряг в бъдеще. Докогато румънският бряг би бил останал още по-незащитен при такова положение. Перспективно този пясък, който ще бъде отложен, ще служи като такава една природосъобразна защита. И този пясък ще служи, както и на редица други места по проект, като едно естествено депо. Водата знаете. Казва се в кавички “Бистрата вода е гладна за наноси, тя винаги извлича наноси, за да постига своята мътност”. Следователно ние, за да захранваме с пясък, тя ще взема именно от това изкуствено депо пясъка, периодически. И на 3-4 години, колкото е необходимо, пак ще бъде захранвано. Тия наноси се носят надолу по Дунав и се отлагат по естествен начин. Взети са мерки за точка на километър 560. Искам да взема отношение и по другите поставени от вас въпроси. Съвсем набързо. Казвате – много е голям обемът на драгирането. При положение, че този пясък видяхте къде се слага. Моят въпрос е такъв – при положение, че водното количество остава същото и скоростта става равномерна. Ние имаме удълбочаване 50 см, не 50 м, уширяването на фарватера е почти двойно спрямо съществуващия. Ние имаме малко удълбочаване, но за сметка на това го уширяваме двойно. При това в северна посока. От България към Румъния. Има едно доста сериозно навлизане в румънския бряг. До какво може да доведе това огромно количество драгиране след като пясъкът се мести. Казвате – по-големи кораби – по-големи вълни. Да така е. През активния сезон на пълноводие в реката когато минават корабите какви вълни вдигат? Същите. Какво става сега? Кое му е лошото питам аз. Разглеждат се параметрите скорост и дължина. Кой трябва да разглеждаме? Дали рибарите ще загубят местата си за риболов. Ние удълбочаваме фарватера с 50 см. следователно даваме условия на рибата да плува и на второ място никъде по брега по плиткото – по българската страна. Ние нямаме интервенция на плитко. Имате влажни зони и малки островчета. Като минават корабите не плашат ли рибата? Плашат я. Затова ви казвам – ние

	<p>не пипаме плитководието. Само удълбочаваме с до 50 см. Реките казват са непредвидими. Да си хвърля дипломата тогава! За този проект има модел. Не казвам, че е идеален, но ще се подобрява. Не съм съгласен с категоричното отрицание на отрицанието.</p>	
	<p>Гражданин: От този проект за града какво ще остане? Каква печалба ще има за града от този проект?</p>	<p>Ивелин Занев: Колко от вас имат в семействата си хора които работят така да го наречем по корабите?</p>
	<p>Гражданин: Тук нямаме. Ние сме над 60 човека рибари. Точно там където ще се копае, там си вадим мрежите. Нашите инвентари са над 30 000 лева. Това нещо, този проект като започне да се прави, ние почиваме. И какво правим? Тоест поминъка на тези семейства по време на драгажните работи.</p>	<p>Ивелин Занев:По същия начин като сега. Ние не забраняваме риболова.</p>
	<p>Гражданин: Вие не забранявате, но ще стане като конфликтна точка там.</p>	<p>Проф. Чавдар Колев (Висше транспортно училище „Т. Каблешков“) – Момент. Конфликтната точка е един кораб - драга. Стои там и дълбае. Днес. Днес и утре е на това място. Драгата прехвърля изкопания пясък. След това драгата се премества по-напред.</p>
	<p>Става баир. Не може да върви мрежата.</p>	<p>Проф. Чавдар Колев (Висше транспортно училище „Т. Каблешков“) – Не става баир. Там където говорите няма да се пипа. Няма да се хвърля там. По този проект няма да се прави нищо там. Тук бетон няма да има. Аглика Георгиева (Геомарин) – Това (в лилаво) са зоните, които сега се ползват. От които никой няма изгода. Нито вие, нито Персина, нито ИАПД. И се прави едно и също упражнение по пет пъти, което</p>

		<p>струва много пари. Всички сме съгласни, че не е устойчиво по никакъв начин. Нито от икономическа, нито от екологична, нито от социална, ваша гледна точка.</p>
	<p>Израгираното към момента затвори канала. Може ли ИАППД да драгира тези канали и да може тези хора да излязат. проба - грешка. Кой ще я поправи?</p>	<p>Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД): Никой до сега не ни е уведомил, или доказал, че ние сме осъществили вреда. Нямаме нищо против да седнем и да го обсъдим.</p> <p>Това е резултат от липса на планиране, което сега е взето предвид.</p> <p>Сега имаме проект, отделно екологическите му аспекти, в който е изследвано посредством сондажи и лабораторни анализи зърнометричния състав на целия Дунав. Но сега имаме математически модел, по който се казва какво е положението сега и как ще е занапред. Всичко е планирано, предвидено.</p>
	<p>Проф. Чавдар Колев (Висше транспортно училище „Т. Каблешков“): Моля да се запише и в протокола. Да се коригира моделът с отчитане на това депо, за което казвате тук. Да се включи като анализ в модела, за да може да се планира неговото оптимално оформяне. В техническият проект, където има календарен график кога и колко да се работи, респективно за тази критична област, която споменахте, да се предвиди такъв график, период на работа, когато вас няма да ви засегне това. И ако имате такъми да си ги изтеглите. Ето, това е истинското планиране. Всичко друго може да се планира финансово, но не и технологически.</p>	<p>Божидар Янков (главен секретар ИАППД) – По време на самото техническо проектиране на подробния инвестиционен проект ще дойдем с проектанта и заедно с местната общност, приемайки техните предложения и съображения, ще се вземат решения от взаимен интерес. Когато дойде моментът да започне работата, ще се направи по най-добрия начин, за да бъдат защитени интересите на всички – и вашите и на корабоплавателите. Проектът не е самоцел на ИАППД. Проектът е съвместен с колегите от Румъния. Река Дунав не е само наша. Интересът на всички е реката да е плавателна – и на холандци,</p>

		<p>унгарци, французи и украинци, защото тя е връзката между Северно и Черно море. Проектът е от европейско значение.</p> <p>Разяснение: Заключение на експертния екип към МРРБ в цитирания доклад е "В заключение, считаме, че това предпроектно проучване може да бъде прието от нас с изричното документирано съгласие на румънската страна да приеме нашите препоръки и да ги включи в техническото задание за следващия етап на проектиране и изпълнение на проекта", препоръките, предоставени в този доклад, са взети предвид и са включени като мерки в настоящия доклад за ОВОС и са включени в техническото задание за подробния технически проект за следващия етап на проекта.</p>
	<p>WWF Стоян Михов: Аз исках да се чуе гласа на местната рибарска група, защото тяхната дейност ще бъде възпрепятствана по време на строителството, а и по време на експлоатацията, когато трафикът се увеличи с 20 %.</p>	<p>Аглика Георгиева (Геомарин) – От октомври до януари ще се извършват дейностите, ако съвпада с вашия активен риболовен сезон. Ще се извършва дейността на участъци, няма да бъде и за една година. но тъй като поетапно се извършват дейностите, те не обхващат целия участък. Оценката на въздействие показва, че има достатъчно място за извършване на риболов. Ако имаме точни координати къде си хвърляте мрежите, ще ги наложим с местата за извършване на дейностите и</p>

ще преценим ако само там извършвате дейност. Зависи и кой сезон извършвате дейност.

Да кажа за корабния трафик. Оценките са за пренос на стоки. Като изчисленията показват, че корабният трафик няма да се увеличи като брой преминавания.

Божидар Янков (главен секретар на ИАППД)- Ще се намалят броя празни ходове, ще се товарят повече корабите. Ще превозват повече стоки.

Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД) – Наведнъж, не с провлачване на конвои. Когато ние стесняваме фарватера, особено в тази критична точка. Когато паднат водите, ширината на фарватера е 40 м. Колко кораба ще могат да минат? Конвоите трябва да спрат извън критичната зона и да ги провлачат един по един. Което затруднява останалите корабоплаватели, които трябва да спрат и да се изчакат. Така се забавя превозването на стоката и я оскъпява. Пречи и на вас, защото, когато корабите спрат, генераторите и двигателите им ще работят. Важно е да бъде ясно, че този проект не е самоцел на корабоплаването. Напротив. Ние също сме част от общността, въпреки че в момента съм тук в служебната си роля. Аз също живея на Дунава, също имам близки и роднини, които се изхранват с риболов. Пределно ми е ясно, колко струва на един човек да работи това. Не само като финансови средства, а и като опасност за живота му когато влезе в лодката. Аз лично като представител на възложителя го имам предвид.

Разяснение: Предварителният проект на така наречените "...защита на насипа..." структури, които са или диги, свързани с брега на реката, или шеврони в коритото, ще използва геотръби, защитени със скален материал. Геотръбите са пълни със седименти ръкави от геотекстилна тъкан, които функционират подобно на гигантски чували с пясък.

Предлагат се продукти от геотръби, които осигуряват якост и качества за задържане на пясък или подобни материали, за да действат като постоянна защитна структура. Издръжливият и силно задържащ геотекстилен плат на геотръбата позволява на драгираните материали да образуват плътна монолитна структура. Задържаният и уплътнен материал служи като структурна маса.

Предимството на това решение е, че драгираните седименти се задържат в геотръбите с допълнителна защита.

Покритието под формата на дебел слой геотекстил ще осигури първия защитен слой върху геотръбите, след като бъдат поставени и оформени, за да образуват сърцевината на структурите на шеврона. Последният слой от скален материал, поставен върху структурата, осигурява допълнителна защита. Завършените структури ще бъдат много издръжливи, като се има предвид, че технологията на геотръбите първоначално е разработена за по-тежки морски условия.

		Всички материали, използвани от изпълнителя, трябва да бъдат сертифицирани за опазване на околната среда
8	Обществено обсъждане в община Свищов	
	Общественото обсъждане беше проведено на 26.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
	<p>Илиян Пламенов, гражданин на Свищов:</p> <p>Имам три въпроса към Вас. Първият е: Има ли осигурено финансиране за извършване на планираните дейности за периода от седем години по проекта? До кога е крайният срок, в който българските участници могат да изпратят становище на адреса, който е посочен в обявата? И третият – считате ли, че бихте могли да потърсите финансиране от Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България?</p>	<p>Божидар Янков (главен секретар, ИАППД):</p> <p>По първия въпрос, да, в момента се подготвя формуляр за кандидатстване, съвместно с колегите от Румъния с краен срок 30-ти януари, който ще бъде подаден пред Европейската комисия и CINEA, която финансира такъв тип проекти. Идеята е да използваме възможността от кохезионния пакет. По Програмата за трансгранично сътрудничество имаме друг проект, съвместно с колегите от AFDJ – DISMAR – модернизация и хармонизация на системите за обозначаване на корабоплавателния път с плаващи и брегови навигационни знаци. Тази програма е с крайно ограничен ресурс и такива мащабни проекти не се предвиждат. Относно втория въпрос, обществените обсъждания продължават до 31-ви януари и това е крайният срок за подаване на предложения, възражения, коментари, мнения и т.н.</p>
	<p>Емил Николов (общински съветник, Свищов):</p> <p>Удълбочаването е изцяло в полза на Румъния и пристанищата ѝ. Би било добре да се настоява срещу удълбочаването и да получим мост Свищов-Зимнич.</p>	<p>Божидар Янков (главен секретар, ИАППД):</p> <p>Колегите от Министерство на транспорта в Румъния обвързват с този проект втория мост при Русе.</p>

	<p>Гражданин на Община Свищов:</p> <p>Кога ще се провеждат дейностите и дали ще бъдат съобразени в миграцията на рибите и птиците?</p>	<p>Аглика Георгиева (Геомарин):</p> <p>Предварителният мониторинг се извършва по време и на детайлния технически проект, което ще е около две години, след което той ще бъде приключен и ще започне реалното изпълнение на дейностите. В ОВОС и Оценката за съвместимост е записано, че дейностите по драгиране и депониране не могат да се случват по време на чувствителните периоди за риби и птици, или от април до юли.</p> <p>От гледна точка на околната среда се предвижда постоянен мониторинг с цел как се държи околната среда и дали има някакви отрицателни въздействия и има ли нужда от интервенции. Следват се естествените процеси по реката, но се прилага и т.нар. „адаптивен мениджмънт“, т.е. да се вземат мерки, които ще минат на съответните съгласувателни процедури.</p>
	<p>Стоян Димов (WWF, България):</p> <p>Използването на геотекстил при депонирането може да окаже влияние върху количеството на пластмасата в реката. Също така критичните места са важни за риболовците във Вардим и Свищов. Важно е всички заинтересовани страни да имат възможност да дадат предложенията, препоръките и съображенията си. Нашето отрицателно становище е, че отрасълът рибарство не е оценен подобаващо и не предвидено как ще се отрази проектът на риболова. Няма добро въвличане на заинтересованите страни от българска страна по време на цялостното изпълнение на проекта. Едва към края започна едно по-голямо привличане, но материалът е огромен и хората нямат</p>	<p>Ивелин Занев (изпълнителен директор, ИАППД):</p> <p>Островите са неправилно описани като изкуствени, защото са изградени изцяло от естествени материали. Започнал е такъв процес по образуването на остров, който ясно си личи при ниски води. Целта е да се подпомогне насочването на течението в посоката за стабилизиране на фарватера. Дейностите са изключително извън зоните, където се извършва риболов.</p>

	<p>достатъчно време да се запознаят. Не само местните хора и местните институции, но дори научните институции не бяха въввлечени. А има много проблеми, които от години не са решени.</p>	<p>Аглика Георгиева (Геомарин):</p> <p>Този аспект (с геотекстила) ще го проверим с инженерите.</p> <p>вижте отговора по-горе.</p>
	<p>Петьо Петров гражданин на Свищов:</p> <p>Какъв е очакваният ефект от изпълнението на проекта? Колко по-проходимо ще стане в критичните моменти с праговете в нашия район Янтра, Вардим, Белене?</p>	<p>Ивелин Занев (изпълнителен директор, ИАПД):</p> <p>Белене е най-критичният участък за целия Дунав. Вардим се доближава до него. Целта на проекта е да се осигури 2,5m натоварени кораби и широчина на фарватера от 180m при НКРН. За водомерен пост Свищов е +56cm; при +56cm трябва да имаме 2,70m с 20cm запас на винтовете на корабите, за да могат да бъдат натоварени корабите на 2,5m в минимум 340 дни от годината.</p> <p>Аглика Георгиева (Геомарин):</p> <p>Проектът предвижда след капиталовото драгиране да се извършва поддържащо драгиране на 3 и 5 години. Вместо 2-3 интервенции на година, да имаме веднъж на 3 или на 5 години.</p>
9	Обществено обсъждане в община Ценово	
	<p>Общественото обсъждане беше проведено на 29.01.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.</p>	

	Георги Георгиев, председател на общинския съвет): Къде ще се депонират в района на Янтра. Интересува ни участъка на Кривина/ Удълбочаванто ще усили ли течението на р. Янтра?	Ивелин Занев:Ще се депонира към румънския бряг. Данните от моделирането показват, че интервенциите няма да повлияят по никакъв начин на река Янтра. В района са предвидени за драгиране около 35 хил.м ³
10	Обществено обсъждане в община Борово	
	Общественото обсъждане беше проведено на 29.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
11	Обществено обсъждане в община Тутракан	
	Общественото обсъждане беше проведено на 30.01.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
12	Обществено обсъждане в община Ситово	
	Общественото обсъждане беше проведено на 30.01.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
	Втори етап	
13	Обществено обсъждане в община Козлодуй	
	Общественото обсъждане беше проведено на 13.03.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
14	Обществено обсъждане в община Лом	
	<p>Общественото обсъждане беше проведено на 13.03.2024 от 14 часа.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изразени опасения от страна на Куманов/ Балканка по отношение активизиране на свлачища вследствие реализацията на проекта, и по-точно от извършване на драгажни работи • От страна на БДЗП беше поискана информация относно кои видове ще бъдат най-засегнати, какво е проучвано в Натура 2000 зоните, както и въздействието на удълбочаването върху крайречните влажни зони • Куманов повдига въпроса за промяна на държавната граница, сеизмичността и легитимността на ИАППД като инвеститор и 	От страна на проф. Стойнев от МГУ ясно беше обяснено, че няма връзка между река Дунав и дейностите предложени в проект с потенциално активизиране на свлачището Орсоя. Петата на Свлачището е навътре в сушата, между свлачището и реката има широка речка тераса от акумулирани седименти, т.е. там има нанасяне на седименти, а не речна ерозия. Активирането на това конкретно свлачище е резултат от спукан водопровод и т.е.

държател на вещни права върху публична държавна собственост.
Изтъква доводи, че не може да се получи разрешение за строеж

няма никаква връзка с предложените дейности в реката. Подробности в протокола.
По отношение на влажните зони в ДОВОС е направена специална оценка на потенциалните въздействия върху съществуващите влажни зони , ирично внимание е обърнато на влажните зони на остров Белене, виж приложение С1 и С2 към Приложение ПОВВТ – приложение D към ДОВОС. Заключение, подкрепено с анализи е че в резултат от проекта не се очакват въздействия върху тях, проектът не предвижда дейности, които да водят до дрениране на води или до промяна на водните количества и нива, както и не предвижда диги или други съоръжения, които да прекъсват връзката между водите в Дунав, подземните води или влажните зони.

Разяснения: Проектът няма да доведе до понижение на водните нива в участъка на езерото Среъбрна (вж. резултатите от моделирането). Естествената връзка на езерото е прекъсната от дига, изградена в средата на XX век, езерният режим е променен от проточен в затворен басейн с периодично подхранване само при най-високи води, поради неправилно проектирани шлюзове на дигата. Понастоящем се планира проект за драгиране/изгребване на блатните седименти на езерото и строителство на два канала с цел възстановяване на проточния режим на езерото. Наредбата за ОВОС е ясна. Ако има промяна в проект то инвеститора уведомява Компетентния

Орган е МОСВ за потенциални проемни в инвестиционното намерение на следващ етап. Инвеститорът уведомява за промените и МОСВ преценява необходимата процедура.

Проектът за хидровъзела Никопол – Турну Мъгуреле не е оценен в ДОВОС, защото този проект от Румънска страна беше изваден от техниче стратегически документи и не фигурира за изпълнение, съответно е нямало какво кумулативно въздействие да оценяваме. От Българска страна след като ДОВОС на настоящия проект е внесен се повдуга темата за реализация на Турно -Маруреле, т.е. след настоящия ДОВОС

Не може да се прави паралел между строеж на язовир и полагане на шеврони в три точки, драгиране и депониране Проф. Стойнев обясни, че проектът няма влияние върху свлачището Орсоя, т.е. няма какво да се оцени като комбинирано въздействие с евентуално земетресение

По отношение на държавната граница ясно бе обяснено, че проектът няма за цел, нито може да доведе до промяна в държавната граница. Фарватерът по река Дунав се мени спрямо хидроморфологичните условия в реката и няма връзка между него и държавната граница, която е установена между двете държави през 1908 и от тогава не е променяна.

		За повече информация вижте отговорите към писмените становища и детайлния протокол по-долу.
15	Обществено обсъждане в община Вълчедръм	
	Общественото обсъждане беше проведено на 14.03.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
16	Обществено обсъждане в община Мизия	
	Общественото обсъждане беше проведено на 14.03.2024 от 13 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
17	Обществено обсъждане в община Долна Митрополия	
	Общественото обсъждане беше проведено на 15.03.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
18	Обществено обсъждане в община Никопол	
	Общественото обсъждане беше проведено на 18.03.2024 от 14 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
19	Обществено обсъждане в община Иваново	
	Общественото обсъждане беше проведено на 19.03.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
20	Обществено обсъждане в община Русе	
	<p>Димо Тонев (кмет на град Мартен)</p> <p>По един друг доклад, който скоро беше при мен най-бързо ерозиращия бряг от българската част на река Дунав е този край Мартен. Нищо не чухме за град Мартен. Нашия бряг за последните 100 години е изяден с 1000 метра. И това ще се вземат ли мерки. Планират ли се действия, защото за последните години област Русе е дала 5000 декара на румънците? Защото ние не си укрепваме брега. Сега с този проект дали се предвижда нещо за укрепване? И колегата от Сандрово каза, че при тях брега е ерозираше. Брега при нас обаче влияе на корабоплаването мисля.</p>	<p>Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД)</p> <p>По време на моята презентация казах, че в проекта става дума само и единствено за подобряване на условията за корабоплаване. Ако се докаже в рамките на този проект, че някъде е необходима някаква брегозащита то до колкото знам вече е взето предвид и ще бъде предвидено в реалните дейности по проекта. Що се отнася до района на град Мартен и Сандрово, там фарватера (корабоплавателния път) е изключително стабилен и не е променян от много години. Траекторията на</p>

		<p>фарватера не се променя и тя не минава в близост до българския бряг. В този проект има 12 зони в които ще бъдат извършвани дейности, като районите на Мартен и Сандрово не попадат в тях, защото там условията за корабоплаване са добри.</p>
	<p>Димо Тонев От колко време не е местен фарватера?</p>	<p>Ивелин Занев Не мога да кажа. Трябва да извадя статистика. Аз работя в тази администрация 14 години. 14 години този фарватер не е местен.</p>
	<p>Димо Тонев Ако сега се окаже, че се измести в следствие на ерозията? Защото аз откакто съм станал кмет пишем и никакви действия не са предприети за укрепване на бреговата ивица. Даваме си да без война държавна територия. Всяка година между 1 и 5 декара ерозират и това всички го знаят. Зависи от нивото на река Дунав.</p> <p>Димо Тонев Съгласен съм, но ерозията може да измести...</p>	<p>Ивелин Занев Това е въпрос на допълнителни проучвания. Страничната ерозия, тук е професор Чавдар Колев, който може много ясно и подробно да говори за нея. Ще му дам думата. Но още веднъж ще кажа – тук говорим за подобряване на условията за корабоплаване и фарватера в тези два участъка преминава далеч от българския бряг. Фарватера като такъв не влияе на ерозията.</p> <p>Проф. Чавдар Колев Ако позволите. Казвам се Чавдар Колев, професор съм във Висшето транспортно училище „Тодор Каблешков“ и съм член на тази работна група от 5-6 колеги които ангажира МРРБ да допълним доклада за оценка на въздействието на околната и да напишем едни основни точки в техническото задание за техническия проект. Аз съм компетентен и на теория и практика за брегоукрепването включително</p>

Димо Тонев

От 67-ма година започнаха да се предвиждат тези средства.

за българския бряг между Русе и Силистра. Ще ви кажа следното. Имаше разработена една стратегия, след това програма реализирана, но има още да се реализира от нея за брегоукрепване на българския бряг. Периода е около 2000 – 2007 година. след това реализацията продължи активно до към 2012 година. но има още да се изпълнява. Тези програми ги актуализирахме и ги прегледахме отново работния екип по повод сегашната задача. В програмата са реализирани мерки в Попина и Бръшлен. Има и предвидено и за Мартен и Сандрово. Нямам таблиците за да ви ги покажа. Ние прегледахме актуалните участъци по българския бряг по повод проекта и разбира се записахме мерките само за тези прагове където става въпрос. Но в инвестиционната програма на МРРБ се записват тези мерки за които вие говорите. Компетентни по това нещо са Геозащита – Плевен. Аз се наемам да проверя и да ви дам съобщение какво става с инвестицията за тези участъци. А иначе знам, че са предвидени тези брегоукрепвания.

Проф. Чавдар Колев

Изградени са между 2001 – 2012 някъде около 10 такива в различни точки по българския бряг. Но има още. Сега тук започваме да си говорим за приоритети. И аз съм на вашето мнение. Но във всеки случай писмено ще уведомя за вашите въпроси и ще ви отговоря.

Димо Тонев

При нас е 1.8 км. не е кой знае какво.

Димо Тонев

Аз мисля, че темите са сродни. От години чуваме за проекти, но да кажем на хората, защото те вече се притесняват и си мислят, че са лъгани.

Ивелин Занев

Въпросът е, че тук обсъждаме проект за подобряването на корабоплаването.

Проф. Чавдар Колев

Не, не. Ерозията си е ерозия независимо дали плават кораби. Тя си е естествен процес. А тук проблема е като има фарватер дали той влияе и усилва вашата ерозия.

Данаил Ковачев (областен управител на област Русе)

До Великден ще го види проекта населението на Мартен в цвят и картинка. Проекта на държавата. Сега се пусна поръчката за проекта. Но МРРБ отдавна се е съгласило, че е необходимо това нещо. И е определило параметрите. Как точно се пада във вашия участък. Не знам защо не си уведомен. Държавата е отделила достатъчно пари за проектирането. Но това, което се презентира тук наистина е със сродна значимост, но щом няма планирани действия във вашия участък, няма от какво да се притеснявате. Аз искам да попитам професор Колев дали климатичните промени, когато се редува голямо ниво на реката с изключително силно засушаване и изсъхване на бреговата ивица.

Проф. Чавдар Колев

Краткия отговор е Да. Бързото снижаване на нивото е опасно от гледна точка на механиката. А бързото повишаване на нивото от гледна точка на

		<p>земеделieto. Буните са нож с две остриета и трябва да бъдат направени задълбочени изследвания. В този проект и онази програма за която споменах е прието да се правят пасивни брегозащитни съоръжения – т.нар. скално насипна дига, която само убива енергията, за да не може да напредва ерозията към брега. Тя е като щит.</p> <p>Ивелин Занев От гледна точка на корабоплаването между Батин и Ряхово няма нито един критичен участък.</p>
	<p>Венцислав Петков (Екомузей с Аквариум - Русе) Здравейте, казвам се Венцислав Петков – Екомузей с Аквариум към Регионален исторически музей – Русе. Зоолог съм по образование, правил съм доста проучвания. Как влияе промяната на фарватера на околната среда и върху биоразнообразието. Влиянието може да бъде голямо, но това което виждам в момента е че нещата с времето се променят и то благодарение на будни граждани. Една от мерките които се предлага, а и това което се предлага е да правите драгирането извън размножителния период. Знам как в годните назад се е правила драгиране в този период и знам какъв е шумът от драгите и кофите. Виждал съм, как цяло ято от легнали над яйца птици излитат. Правилното е, че в момента всичко е съобразено с размножителните периоди. Те не са безкрайно дълги. Същото е в миграционния период. Това е смисъла. За кмета на Мартен – адмирации, въпреки че тук не уцелихте темата. Този проблем е от как е направен Дунав мост, а всъщност е природен закон. За момента обаче искам да кажа, че този проект се е съобразил с най-важното нещо – човекът който е в основата и биоразнообразието п Дунава. Ако бях чул, че няма мярка да се работи в извънмиграционен и размножителен период, поварвайте ми, нещата щяха да са различни като изказване. Това което към момента чувам е добре.</p>	<p>Ивелин Занев Понеже казахте промяна на фарватера – няма да има. Той се изменя по естествен начин. Целта на проекта е да го стабилизираме, да подпомогнем да се работи в синхрон с реката. Да помогнем за развитието на дадена траектория, така както тя вече е започнала да се оформя и да подпомогнем нейното развитие и да е устойчива във времето.</p>

	<p>Александър Маринков (Българска Дунавска камара) Казвам се Александър Маринков и съм секретар на Българска Дунавска камара. Камарата е сдружение с нестопанска цел, което обединява най-големите предприятия работещи в сферата на речното корабоплаване. Известно е на всички, че всяка година ние търпим големи загуби от това, е реката силно спада нивото си. Много години сме писали до различни инстанции – Парламент, правителство, президент, да се обърне внимание на този проблем. До сега нямаше развитие по този въпрос. Като следва да се подчертае, че ние не изпълняваме едно свое задължение като държава от Белградската конвенция за което говори господин Занев – а именно да поддържахме едни нормални параметри на габаритите по река Дунав. Трябва да ви кажа, че съм присъствал на доста международни срещи и България често е критикувана за това. Сега виждаме, че се обърща внимание на този сериозен проблем и най-важното, че е осигурено финансиране. Затова ние сме заинтересовани проекта да се случи и да се изпълни до край. И го подкрепяме.</p> <p>Александър Маринков ИАПД винаги са правили каквото могат, а ние винаги сме държали тясна връзка с тях. Знаем много добре за какво става въпрос. В края на краищата Всичко е въпрос на финансиране. Ако те нямат бюджет, няма да може да се справят с тази задача.</p>	<p>Ивелин Занев Във връзка с това, че България не изпълнява задълженията си. Имах честта и удоволствието да присъствам на 100-ата юбилейна сесия на Дунавската комисия през декември миналата година на която България и Румъния бяха похвалени меко казано за усилията които полагат и за резултатите които имаха през 2023 година, следствие на 2022, която беше много критична и наистина имахме много големи проблеми с изпълняването на нашите задължения. Но 2023 с цената на много труд на моите колеги, с цената на голямата подкрепа от МТС и достатъчно осигурения бюджет и в БГ не е имало ограничаване на корабоплаването.</p>
21	Обществено обсъждане в община Сливо поле	
	Общественото обсъждане беше проведено на 19.03.2024 от 16 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
	Постъпило второ становище от WWF в ИАПД и МОСВ (вх.№ на ИАПД IX-1-282/19.03.2024)	

22	Обществено обсъждане в община Главиница	
	Общественото обсъждане беше проведено на 20.03.2024 от 10 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	
23	Обществено обсъждане в община Силистра	
	Общественото обсъждане беше проведено на 20.03.2024 от 16 часа. Няма постъпили предложения и становища в общината по ДОВОС.	

Протокол

от обществено обсъждане на доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) с всички приложения към него за инвестиционно предложение „Подобряване на условията за навигация в общия българо-румънски участък на р. Дунав“ с възложител ИА „Проучване и поддържане на река Дунав“ за българския участък от реката

Днес, 13.03.2024 г. от 14:00 ч. в сградата на Община Лом се проведе обсъждане на Доклада по ОВОС на инвестиционно предложение „Подобряване на условията за навигация в общия българо-румънски участък на р. Дунав“ (проект FAST Danube) на територията на община Лом.

Информация за проектните решения, етапите на проекта, направените проучвания и анализи бяха представени от г-н Ивелин Занев - Изпълнителен директор на ИАППД.

Ивелин Занев: *Първо ще се представя. Казвам се Ивелин Занев и съм изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“. Ние сме бенефициент по проекта Fast Danube, който въпреки името си няма за цел да забързва каквото и да е по реката. Освен да подобри корабоплаването. Fast означава игра на думи от английски между technical assistance for feasibility study (техническа помощ за предпроектно проучване). Още веднъж казвам, ние сме бенефициент от българска страна. От румънска е Речна администрация за Долен Дунав, чийто представител тук с нас е Ромео Соаре, който също е подготвен да отговаря на въпроси, ако възникнат. Целта на това обществено обсъждане е да обсъдим доклада за ОВОС. Аз ще дам думата на консултанта изготвил доклада, а аз само ще се възползвам да представя основните неща по проекта.*

Този проект предлага няколко интервенции в 12 участъка в общия българо-румънски участък на реката. Целта на проекта е да определи технически решения, които ще се приложат с цел осигуряване на безопасни условия на корабоплаване през 94 % от годината. Така както е препоръчано от Дунавската комисия. Тук може би е момента да вмъкна, че съгласно Конвенцията за определяне на режима на корабоплаването от 1948 година, която е известна още като Белградска конвенция, всяка една държава има за задължение да поддържа участъка и определен за корабоплаване съгласно тези препоръки от Дунавската комисия, които са

широчина на канала на фарватера от минимум 180 м, дълбочина на канала при НКРН 2.5 метра и радиус на завоя от 1000 метра.

Мисля, че няма нужда да говоря за значението на река Дунав като европейски коридор, който е част от коридора Рейн – Дунав, който пък свързва Черно море с пристанище Ротердам. Защо се стигна до необходимостта от изпълнението на този проект? Защото ние като речна администрация, която има за задължение за поддържа условията за корабоплаване извършваме интервенции, които нямат дългосрочни резултати. Това което ние правим са краткосрочни интервенции и някои от тях се доближават до средносрочните, но в никакъв случай не бих ги нарекл дългосрочни. Една от тези дейности, които правим е да стесняваме корабоплавателния път, променяме обозначаването така, че да следваме този корабоплавателен път, който се образува в реката по естествен начин. И другото което правим е така нареченото поддържащо драгиране, което означава, че ние удълбочаваме участъци от корабоплавателния канал, там където те не отговарят на тези параметри, които са препоръчани от Дунавската комисия. Важно е да кажа, че при това драгиране или удълбочаване ние не иземаме наноси и материал и го вадим от реката за никакви други нужди. Напротив! Ние го връщаме обратно в нея и по този начин се опитваме да запазим седиментния баланс на реката. Понеже хидродинамичните условия в реката се променят интензивно, понякога се налага да правим по повече от една драгажна интервенция в даден критичен участък, като за пример ще дам участъка на Белене: през 2022 година имаме 3 интервенции, 2018 година в района на Оряхово са 2. Това се прави в критични ситуации в които наистина има проблем за корабоплаването. Тези драгажни операции се планират на база на прогнозите за водните количества, които преминават през реката. Те не са планирани предварително в началото на годината, а са бих казал извънредни. Една от целите на проекта е това удълбочаване да стане по-прогнозируемо. Да се направи едно капитално драгиране, за което ще стане въпрос малко по-късно в презентацията и в рамките на един път от 3 до 5 години да се извършва поддържащо удълбочаване на дадени критични участъци. Когато става въпрос за остров Белене, един от най-критичните в цялата река бих казал, тук можем да видим зоните в които ние само в периода между 2018 – 2022 година сме извършвали такова поддържащо драгиране. Те са 13 на брой само в този период. И зоните зоните за депониране са видни тук.

Информация за доклада по ОВОС, хидроморфологичната и геотехническата част от анализите бе представена от г-жа Аглика Георгиева - зам.-ръководител екип по ОВОС.

Аглика Георгиева:

На база на направените проучвания, в крайна сметка ще се изработи детайлен технически проект, който ще бъде обект на одобрение от страна на МРРБ за получаване на строително разрешително.

Ивелин Занев (Изпълнителен директор, ИАППД):

Ако позволите да добавя, в тези детайлни технически проекти ще бъдат взети под внимание и допълнителните проучвания, резултати от проучвания. Понеже каза, че не е предвидено все още брегоукрепване на българския бряг, ако се докаже необходимостта, а тя вече започва да се доказва, най-вероятно ще бъдат предвидени и такива брегоукрепителни дейности в участъци по българския бряг.

Аглика Георгиева:

Например, вече има начертани и идентифицирани такива места, за които експертната група на МРРБ даде много детайлни коментари, предложения и изискване за това какви проучвания трябва да се направят на етапа на детайлния технически проект с цел да се съберат достатъчно данни и да се направи информирано решение и ако резултатите от тези проучвания покажат необходимост от брегоукрепване, то ще бъде проектирано на съответните идентифицирани места.

Ирина Матеева (Отговорник по европейските политики на Българско дружество за защита на птиците):

Моля да кажете по-подробно за това по отношение на НАТУРА 2000 какво е проучвано, кои са най-засегнатите видове и кои са мерките, които ще ги смекчат.

Аглика Георгиева:

Първо всички тези въпроси ги има детайлно описани в доклада. Има 5 приложения, които са за проведени проучвания за биоразнообразие, миграции риби, не мигриращи риби, за зообентос, птици. Всичко е предоставено. Въздействията които са оценени за видовете, които са за обект на опазване в Натура зоните, са всички въздействия, които са по-специфичните цели и мерки, за всеки вид и всеки хабитат. Оценката за съвместимост в Натура зоните които са за птици примерно, където

имаме обект на опазване между 99 и 199 обекта на опазване за всеки има между 6-7 специфични цели и мерки. Ако трябва да ви разкажа за всичките не един ден, няма да ми стигне една седмица. Затова има нетехническо резюме, има целия доклад, той е много детайлен за всеки вид, за всяка зона, всяко въздействие е идентифицирано, оценено в количествен и качествен аспект. Освен по специфичните цели и мерки в оценката за съвместимост има и допълнителни въздействия, които ние сме идентифицирали. Като основните въздействия върху видовете птици така и върху рибите и бозайниците, имаме ограничителни мерки и дейности няма да бъдат извършвани в размножителния сезон и в миграционните периоди.

Ирина Матеева (Отговорник по европейските политики на Българско дружество за защита на птиците):

Най-много ме интересува връзката между удълбаването и хидрологичния режим на крайречните влажни зони, включително рибарниците край Орсоя, включително по долните течения на вливащите се реки. Защото тук се спомена, че дейностите по удълбаване включително край Добриня няма да бъдат в зоната и извън зоната. Въпроса е, че това са скачени съдове. Това което ме интересува най-много е тази връзка между дейностите по удълбаването и хидрологичния режим на зоните. Защото от там насетне ако е нарушен... ще ви дам пример. 22-ра година в Белене не влезе вода, великаните не се размножаваха там. Като тръгнем да удълбочаваме Дунава какво се случва с всички тези крайречни влажни зони, това искам да знам като въздействие и какви мерки са предвидени. Това е едно от нещата които са най-съществени.

Ивелин Занев (изпълнителен директор на ИАППД)

Ако ми позволите аз да започна. Ще отговора на част от въпроса. Понеже споменахте 2022 година. Тя беше наистина, факт, изключително критична година от хидроложка гледна точка. Такава в исторически план няма записана такава година с толкова ниски водни количества преминали през реката за цялата година. Така че това бих го разглеждал като нещо необичайно, нещо от което сме страдали всички. Страдаха и условията за корабоплаване като условията за корабоплаване бяха блокирани в определени участъци за 40 дни. Достъпа до пристанища по същия начин. Така че, ако трябва да говорим за 2022 година. Хидравличния режим. Удълбочаването. Да отворим напречен профил.

Аглика Георгиева:

Това за Белене беше дискутирано много широко там и заедно с Персина и WWF. И има пак специално приложение в доклада, който показва и доказва защо няма връзка при ниски води нивата на водата в река Дунав с влажните зони. Тоест...

Димитър Куманов – Сдружение Балканка:

Чакай, чакай как така няма връзка. Не може да доказвате такива неща. Хидравлична връзка ако няма между река и влажните зони в съседство, просто... ако така пише в този доклад? Сега...

Ирина Матеева (Отговорник по европейските политики на Българско дружество за защита на птиците):

Моля да не го казвате това нещо, защото аз съм се занимавала специално с Белене, както знаете имаше проект с който се сложиха шлюзове на дигите. Нека се съсредоточим върху Орсоя, че е тук.

Ростислав Траянов – експерт по биоразнообразие

Нека се върнем на Белене. Не се представих. Ростислав Траянов – експерт по биоразнообразие към екипа по ОВОС. Само да изясня. 2022 – не е влязла вода, защото водите са били ниски. Нали така?

Ирина Матеева:

И това ще се случва по-често.

Ростислав Траянов – експерт по биоразнообразие

Защо? Кой го казва това?

Димитър Куманов:

Заради климатичните промени.

Ростислав Траянов:

В модела за климатичните промени няма такова нещо за река Дунав. Покажете ми този модел.

Ивелин Занев:

Тези ниски водни стоежи 2022 са факт. Нещо което също е факт, е че от ноември 2023 до сега имаме средни към високи води, което също не е обичайно. Сега в момента навлиза достатъчно вода, нали така? Към онешина дата през речното легло преминават по 6000 куб. в секунда.

Димитър Куманов – Сдружение Балканка

При ниски стоежи на водата в реката тя изглежда примерно така и това е много плитко, ние ще изберем един участък от 150 метра и ще копаем четох някъде от порядъка 2 – 2.5 метра дълбочина. При този нисък стоеж когато ти изкопаеш тука тя реката ще влезе в това нещо и реално общото ниво на водата при всички положения ще спадне спрямо ситуацията в която не си копал. В мига в който спадне тъй като имате 1000 доклада и го пише в становищата на безброй институции, че водите на Дунава са хидравлично свързани с подземните води наоколо и включително влажните зони. И даже в първоначалното становище на МОСВ пише, че могат да пресъхнат даже и езерото Сребърна има риск и не е доказано, че няма да пресъхне. Та въпросът е когато това спадне и спадне нивото на подземните води този риск си седи кой каквото ще да обяснява, че не са свързани.

Занев

Това е интересно твърдение. За щастие не е вярно.

Димитър Куманов

Ами аз цитирам МОСВ. Можете да им го кажете на тях.

Занев

Показвам напречен профил на речното легло при Добриня. Настоящ профил на речното легло. Ето го. Фарватер 180 метра широк. Зона за драгиране. Този издрагиран материал, който се отнема от тук, той се връща в зоната за депониране. По никакъв начин не се променят водните нива. Водното ниво и дълбочината не са свързани в този случай.

Ирина Матеева

Добре. Само с да ли не отговорете. Правилни ли сте, правилни ли сте модел на тези драгажните дейности, удълбочаването как ще въздействат върху хидрологичния режим на Орсоя? Да или не? На рибарници Орсоя, на защитена зона за птици.

Аглика Георгиева

Моделирването показва, че няма да има промени във водните нива.

Ростислав Траянов

Следователно? Да и не няма да има промяна!

Проф. Стефчо Стойнев

Това са двата съблемни елемента и то от гледна точка на това, че проблемът с геодинамичните процеси по високия дунавски бряг в първоначалния ОВОС не беше детайлно засегнат и това наложи да бъде създадена една работна група, която включваше специалист от Геологическия институт на БАН, университетите Минногеоложки, УАСГ, които. Ръководител на тази група бях аз и съм още, разбира се. Която имаше за цел да допълни ОВОС. Да даде онзи облик, който е необходим тъй като това което каза и Аглика проблемът беше, че аз имах възможност да се запозная с първоначалния ОВОС средата на миналата година. В него тази част наистина не беше засегната и то не толкова в ОВОС-а, колкото в този предварителен проект липсваше българската част. Затова в рамките на близо половин година целия този екип разгледа детайлно всички онези 12 критични точки като проблемите, които съществуваха и които съществуват за българския бряг това са два – свлачищните процеси, защото предполагам всички вие сте се запознали, че 2/3 от българския бряг е засегнат от свлачищни процеси с различни мащаби, в различно геодинамично състояние, с периодична проява на активност на отделни зони и отделни части. Второто нещо беше това което също беше споменато и което ме учуди, че наистина българският бряг не беше предвидено никаква защита. Единственото което беше – мониторинга, свързан с наблюдението на ерозионните, на свлачищните процеси. Вероятно и мониторинг на биоразнообразието. Поради тази причина се наложи именно да направим и един втори доклад. Вероятно вие сте се запознали с огромния обем материали, който аз близо седмица съм чел за хидравличните изследвания, за биоразнообразието и т.н. Тъй като тези доклади са в рамките на последните два месеца затова исках да споделя. Аз няма да се спирам на останалите точки. Има една съблемна – Оряхово – Бекет за която сме взели мерки. Нашето предложение там е да се измести фарватера. Имаме разбирането имаме съгласието и на екипите които са правили предварителните проучвания и дискусията която имаме с румънската страна. Що се касае до тази критична точка Добриня, която разглеждаме. Тя е една от как да кажа. Една от най- от гледна точка на геодинамичните процеси, най-малко влияеща. Какви са причините? Да, в целия този участък дунавския бряг е засегнат от свлачищни процеси. Това са Орсоя, до на изток стигаме до кв. Боруня в град Лом. Какъв е проблема. Всички свлачища за които говорим с изключение на квартал Боруня. Ще го отделя специално него. Всички тези свлачищни процеси много навътре в низината, в Орсойската низина. Те са на 2 на 3 километра от бреговата ивица. Изследваният, защото Орсоя е едно много емблематично свлачище за българския бряг, защото това е едно от

малкото свлачища, които ние се сме го предизвикали, хората, но там фактора който е основен за развитие на свлачищните процеси по целия Дунав – ерозията, го няма. Там причините за възникването на свлачищните процеси са от друг характер. Така че в Орсойската низина, там където е точно тази критична точка и където се планират драгирането, ние имаме свлачищни процеси. Но тези свлачищни процеси по никакъв начин не са повлияни от Дунава – от високите вълни, от падането на нивата на водите, най-малкото драгажните работи. Що се касае обаче на изток, за Боруня, там вече свлачищните процеси подобно на Оряхово, особено в Боруня, вала на свлачището е в река Дунав. И сега да отидем ще личи. Въсъщност аз правих това укрепване. През 21-ва година го завършихме, по един европейски проект. Цялата тази ивица на квартал Боруня е укрепена с висока подпорна стена, която да защити от ерозионните процеси, с дълбоки пилотно анкерни конструкции, които спират движението на свлачищните процеси. Мониторинга който се извършва в последните две години показва, че ние там нямаме в момента такива движения, които да са активирани. И от гледна точка на свлачищата искам да заключа. Ние имаме една зона, малко преди Лом, в която терасата на реката, низината държи изключително далеч водите на река Дунав и те практически нямат своето влияние. А втората част, която е източната част където брегът е засегнат непосредствено от ерозионните процеси на реката и укрепен и то доказано укрепен. Още по-на изток е пристанището. Вторият процес е ерозията. Ерозията тя я има. България е изпълнявала два големи проекта, има много противоерозионни мероприятия, в този участък съгласно данните на Геозащита ние установяваме ерозия в източната част и предлагаме там да бъдат извършени и то консервативни дейности, а не дейности свързани с някакви активни мероприятия, като шеверони, буни или нещо друго. Ние искаме да защитим нашия бряг само консервативно. За тази цел по наше настояване и аз мисля, че е останало в бъдещия технически проект ние искаме независимо от това, че свлачищните процеси са далече, че няма пряка връзка между водите в Дунава и долините процеси на високия бряг, ние да направим един анализ на съвременното геодинамично състояние на тези свлачища, включително и това на Боруня да продължи, и на тази база да направим своите заключения дали са необходими някакви допълнителни мерки или да продължим само с мониторинга. И на второ място в тази зона, която е отбелязана тук в червено, нашето предложение е да направим противоерозионни мероприятия, които по-скоро да защитят нашия бряг, за да може той да остане устойчив спрямо ерозионните процеси. И на края..

Димитър Куманов

Само да кажете какви мерки и мероприятия имате предвид?

Проф. Стефчо Стойнев

За ерозията? За ерозията имаме основно мнението на специалистите, които взехме. Те са от ВИАС и Транспортното училище проф. Колев и проф. Лисев. Тяхното мнение е - това е облицоване само на брега. 2/3 от проектите които сме правили по Дунава. И последното което искам да кажа. Виждате къде е границата, къде е фарватера – той е в най-северната част на Дунава тук. На близо километър от нашия бряг. Заключение то ни е, че това е една критична точка, която не носи риск от гледна точка на тези драгажни работи още повече, че в този участък драгирането е максимум 60 см. В повечето случаи е 40-50 см., което е минимално. И тук само ще допълня в напречното сечение ние променяме профила на руслото, но ние не променяме седиментите. Защото от една страна се удълбочава фарватера, от друга страна тези материали остават там. Казвам, защото може би не всички сте видели тези разработки.

Димитър Куманов

Аз се извинявам, обаче точно аз имам въпрос по този въпрос. Какво точно обсъждаме днес. Български експерт пише други работи. Сега чуваме друго. Сега това другото има ли го публикувано някъде?

Аглика Георгиева

Това което говори проф. Стефчо Стойнев е нещо, което излезе след ОВОС-а. Доклада който те разработиха в края на миналата година, който сега беше допълнен с конкретни детайли. Той е отпреди 14 декември и е цитиран. Той е в приложенията. Има цитати от него и има съответните заключения, че тези изисквания които са предоставени в този доклад. Това е последния. Тук са последните изисквания, които да залегнат в тръжната документация за следващата фаза на проекта. Но изискванията бяха взети предвид и са включени в мерките към ОВОС-а.

Димитър Куманов

Значи това е сериозен процедурен въпрос, защото това трябва да се изясни ние какво обсъждаме в момента. Ще ви прочета за свлачището Орсоя какво точно пише в това приложение за свлачищата. Българският експерт е проф. Чавдар Колев. Пише следното: „Плъзгателната повърхнина е дълбока“, това го знаем всички. „А петата на свлачището е близо до острова“ Не на 3 километра. Това го пише български експерт.

Аглика Георгиева

Значи нещата трябва да се четат в тяхната цялост. В това приложение изрично е написано, че тези цитати след провеждане на ето такава среща, каквато е сега. Имаше колеги и на проф. Стойнев имаше и други колеги. Тогава само проф. Чавдар Колев излезе и каза конкретни коментари имаше на които съответно е намерено и в доклада има конкретни дадени отговори. Това е негово становище от 2021 година. Това трябва да е вписано там. Съответно това е част от т.нар. ангажиране на заинтересованите страни. Проф. Колев е казал нещо и съответно нашите колеги са му отговорили. Това не е цитат от авторите. Целия ОВОС е публикуван. Всички консултации, които сме провели включително с вас също са публикувани. Това е част от процедурата. Всеки въпрос, който вие сте ни питали има съответно отговор. Това, че има Балканка някъде в документацията по ОВОС прави ли ви вас автор на ОВОС?

Димитър Куманов

Ама между другото аз не влизам последните 4-5 дни, там си седи тази хартия. Тоест чета в регистъра на процедурите по ОВОС – няма нищо друго. То няма друг източник. Процедурно нещата тук са пред провал честно казано, защото ние не знаем какво обсъждаме. Аз знам за една среща в МРРБ на един куп от най-добрите хидрогеолози в България. Като не е вярно, че само професор Колев, имало е и други професори. Ще ви кажа – Божидар Божинов – личен мой приятел. Но това няма значение. Няма да спорим вярно – невярно.

Проф. Стойнев.

Не. Трябва да спорим. Защото проф. Божинов е мой учител. За Орехово е прав. Но това, някой да каже, че свлачището в Орсоя стига до острова! Бога ми, покажете го. Всеки може да си го напише. Вие знаете ли колко литература има за Орсоя. Има толкова много проучвания.

Димитър Куманов

Ама съгласен съм. Казуса е, че ние сме дошли. Аз съм се подготвил по това което е публикувано официално в Регистъра на процедурите на ОВОС на МОСВ. Ние тука. Аз знам, защото имам контакти с много хора знам, че се е провеждало в МРРБ среща на която е обсъждано. Повечето са били за, малко са против. Но аз на проф. Стойнев само ще му покажа – ей тука можете да видите къде е границата между България и Румъния. Това жълтото. Това е по талвега.

....

Това е по талвега. И тази граница не е типана от 1913 година.

Куманов

Вероятно. Така. Защо тогава е била там, а сега казваме, че корабоплаването от другата страна е по-дълбокото?

...

Фарватер.

Куманов

Аааа да не бъркаме талвег с фарватер. Добре няма да го бъркаме. Да посоча този казус с това жълтото, че там ситуацията е такава – по-дълбокото е между двата острова, а не откъм север. Но въпросът е, че ние тук обсъждаме. Ние нямаме достъп до всичко друго написано и публикувано. И аз това което четох. За всички тези свлачища, сред публикуваните материали, за всички тези свлачища пише едно страховито нещо, което аз не вярвах на очите си като го прочетох. След изложението на опасностите, след становищата на Минно-геоложкия университет. В приложение 1 не мога да кажа коя точка в момента. Това за свлачища и ерозия. В това приложение след всичките тия изложения които пише и за Оряхово и за Белене и за къдели не, че свлачища и че не трябва да се копае и даже становището на Минно-геоложкия университет и на Геологическия институт на БАН и двете бяха в един и същи дух и сега чувам, че поне едното е променено. Но на едно от тях пише, че тоя проект не трябва да се прилага в този му вид. Та това сте ни публикували и което обсъждаме.

Проф. Стойнев

Абсолютно сте прав тука. Становището на Минно-геоложкия институт съм го подписал аз. И ако прочетете от юни или юли месец то беше категорично, че проекта в този вид не може да се прилага. И за това направихме всичките тези обсъждания, по-точно експертни съвети с разработки, които казаха. Да, ние можем да се съгласим с изпълнението на този проект при тези и тези условия. Аз мисля, че са публикувани.

Куманов

Ами не са публикувани. И във връзка с това, защото аз изчетох и двете – и на Минно-геоложкия и това приложение, после становището на МРРБ, предполагам, че пак сте участвали, защото то е като част от

процедурата. Не бе то е прясно това. Аз съм го получил по СДОИ това становище. Ето сега – експертна група е изготвила доклад за научна задача по .. процеса на допълване на Дунав по ОВОС.

Аглика

Ами ето това е.

Куманов

Ами ето това е, ама експертната задача не е публикувана, а това е в кратце становището което е изпратено от МРРБ на МОСВ като част от процедурата. Значи МОСВ трябва да иска от всички компетентни органи – МЗ, не знам кое, всички засегнати министерства, становища по този доклад по ОВОС и в това становище тука на експертната група. Обръщам внимание. Има ли някой от МОСВ – цъ, от РИОСВ (глас от залата - има), Обръщам внимание - МРРБ е изпратило становище до МОСВ в рамките на процедурата по съгласуване на ДОВОС, което становище представлява 5-6 листчета хартия, летящи без имена на експерти, без подписи на експерти, без нищо. Това е становището накрая ще ви кажа какво пише – Необходимо е писмено да се гарантира, че няма да се наложат промени на държавната граница между двете държави, но това ще е тема на следващия разговор. Така че завършвам. Това са коментира – че е подобро, ще ви го дам после. Но това са 5 летящи листчета хартия. Тези неща за да имат тежест в рамките на всяка процедура, трябва да ги пишат експертите и те трябва да са се подписали, защото човек когато каже, че няма да има проблем. Това са ми дали от МРРБ. Казват - подобрена е ситуацията, но аз имам още един технически въпрос. Не бе към едно друго. Аз не съм изпечатал целия отговор. Това е становището на МРРБ по свлачищата. Но аз имам един друг въпрос, който е много важен. Въпросът е ние какво обсъждаме тук сега. Доклад по ОВОС или доклад по екологична оценка?

Аглика Георгиева

Доклад по ОВОС на предпроектно проучване в което в самия ОВОС в точката за мерките, в точката за геология и в точката за мониторинг нещата които те са написали в този доклад, който излезе декември месец с подобренията са интегрирани, тоест техните препоръки за проучвания, къде какви интервенции да се предприемат след съответните проучвателни работи са интегрирани вече в ОВОС. Когато има коментари които са резонни, и биха довели до подобряването не толкова на ОВОС-а колкото на проекта, който бива процедиран те да се вземат предвид. И

възщност в ситуацията с МРРБ, с Минно-геоложкия институт, с Геологическия институт на БАН и УАСГ, възщност от 2021 година започнаха едни разговори и размени на информация, презентации, обсъждания и т.н. Които не бяха много плодотворни до един момент, когато всички седнаха, запознаха се с детайлната информация и от едната и от другата страна имаше диалог и възщност препоръките на колегите, които са експерти бяха взети предвид от проекта и те са заложиени за изпълнение, както като бюджет така и като технически дейности за следващия етап от проекта, а именно детайлният технически проект. Така че, аз мисля, че това е най-доброто ангажиране.

Димитър Куманов

Процедурно питам. Когато бъдат изготвени тези проучвания и мерки, укрепване ако се наложи, защото сега ги нямаме. Ако се установи необходимост след моделиране и т.н. понеже сега все още ги няма и те ще бъдат предмет на изготвяне в рамките на технически проект. Въпросът ми е тогава този технически проект ще бъде ли подложен отново на оценка? Или си прави всеки каквото си иска?

Аглика Георгиева

Може ли РИОСВ да отговори на този въпрос, защото е логичен.

РИОСВ – Монтана

РИОСВ не е засегнат в случая.

Аглика

Наредбата ти казва. Ако има промяна в проект... Ами първа. Вие как смятате? Само да попитам. Ти нали си строителен инженер. Между идеен проект и детайлен технически проект има ли разлика.

Димитър Куманов

Когато правиш процедура по ОВОС и можеш да я правиш на етап идеен проект, но той трябва да съдържа абсолютно всичко. В следствие ако се налагат някакви промени в техническия проект, а не първа проучвания и установяване на необходимости от нещо си. То тогава този идеен проект минава в технически проект и той се разработва само. Ако има промени тогава инвеститора уведомява компетентния орган и се прави нова процедура. Ама вие нямате изследванията бе. Я се представете наистина, че се установи, че трябва да се изхарчат 2 милиарда евра, за да

се укрепят всички свлачищни такива и изведнъж някой да каже – извинява, ама ние ги нямаме. Примерно.

Ирина Матеева

По отношение на процедурата. Не знам колко души в залата са наясно с процедурите, но това което вие описвате, че трябва да се намери най-доброто решение за проекта и т.н. това е на фаза обсъждане със заинтересованите страни. Общественото обсъждане на практика, тъй като документите не са публични на етап идейно проектиране и т.н. включително докато се пише ОВОС-а документите не са публични в публичното пространство, общественото обсъждане е форум на който възщност обществеността се запознава с докладите по ОВОС и т.н. на дадения проект. Затова неслучайно има 30 дневен срок в който те са на публичен достъп за да могат хората да се запознаят. Тъй както вие много добре знаете, и аз много добре знам. Тук ми разправяхте колко приложения, колко и така нататък неща, чела много доклади, включително над 1000 страници. Това не значи, че като прочета всичко, разбирам всичко. Общественото обсъждане е за това да могат обществеността, заинтересованите страни да изкажат своите становища, да питат за неща, които не са им станали ясни докато са чели или няма яснота в докладите. Или това което е написано вътре не им отговаря на техните въпроси. И в този ред на мисли. Не случайно моят въпрос беше. Извинявам се на професора, че беше изпреварващ въпроса. За мен правилното трябваше да бъде вие да кажете – след като има значителни въздействия върху биоразнообразието. Не да ми цитирате вид по вид и зона по зона. Не съм искала това от вас. Но какви са най-важните въздействия, кои са засегнатите видове. Кои са мерките? Защото аз сега ще ви напиша едно подробно становище и вие ще трябва да ми отговорите на всеки въпрос. И да ми кажете кои са мерките, които да гарантират, че тези мерки няма да продължат да бъдат значителни. И това нещо като го на пишете и като го предвидите в проекта трябва задължително да го направите и след това при мониторинга така да се види, че това нещо ще бъде спазено. И на въпроса на господин Куманов – техническия проект ще подлежи ли на ОВОС? И на този въпрос ще ви отговоря. Значи – инвеститора ще внесе техническия проект до МОСВ и ще пита има ли необходимост от ОВОС (Куманов – не няма да пита въобще. Не няма да пита нищо) и тогава ще каже – няма да има ОВОС. Всичко трябва да бъде оценено на възможно най-ранен етап. И когато има съмнение, както аз имам тук основателни съмнения за хидрологичния режим и с много голямо основание се тревожа за всички тези крайречни влажни зони и т.н. Когато има съмнение значи

задачата на инвеститора и задачата на оценителите по ОВОС е да докажат, не просто да кажат,

Димитър Куманов

Извинявай. Тук е много важно това. Че има изчисления има моделиране, има каквото се сетим за влажните зони и т.н., които да кажем още не са публикувани, но някой ден може би биха могли да бъдат. Щото процедурно много време ще отнеме този проект аз ви гарантирам. Та ето ви един пример. Има изследване за влиянието на този проект върху влажните зони. Бъдете така любезни да сте го публикували, защото вашите експерти, не е невъзможно и аз като експерт съм правил грешки, ние заинтересованата общественост да може да седне и да разгледа всичко със все изчисленията и всичко останало и евентуално да провери, може да открие грешка и да каже – абе ей там ще пресъхне това езеро, бе ало. Така че, за това всичко това се публикува. Специално за свлачищата понеже тук всички са от Лом и би трябвало да са заинтересовани. Аз исках да кажа много важно да кажа, защото поне това което аз четох – и становища, и самия доклад по ОВОС и всички публикувани до тук документи. Аз там не прочетох нито дума за въпросите свързани със сеизмичните характеристики на площадките в които се развиват тия дейности. А тъй като аз съм строителен инженер, отрасъл съм в Лом, видял съм го свлачището Орсоя на живо 1979 година, минах от там на път за Видин и трябва да ви кажа, че аз такъв ужас аз не съм си представял. Все едно ядрена бомба беше паднала там. Наистина. И не беше засегнат само ската така. Просто поле, лудница. Та наистина страховито. Та това нещо, ако тръгне аз първо намирам за обидни тези в достъпната информация ги има написани, че ние тази смекчаваща мярка едва ли не цяла да бъде ще осъществяваме мониторинг. Ма чакай бе, свлачището Орсоя тръгна за една нощ. През нощта тръгна и на сутринта армията ги вадеше хората от къщите. И то не знам дали нямаше и жертви, защото соца не съобщаваше такива неща дали е имало жертви при Орсоиското свлачище, но то тръгна за една нощ. Вчера си мерил и днес идваш и няма нужда да мериш. То ще е цялото в медиите. какви са тия мониторинги дали върви свлачището или не. Аз ще ви кажа и сега, свлачището Орсоя върви с по няколко сантиметра годишно. И това го пише даже в един мисля на БАН становището и там пише, че то избутва брега на север. И моята. Въпреки че е голямо разстоянието, ама то е с много дълбока плъзгателна повърхнина и моите стракове, защото искам да подчертая. Няма нормален човек, който да не е за реализацията на проект в по който по Дунава да се корабоплава цялогодично. Всички го искаме. Въпросът е да не направиме беля с това. И моите съмнения защото

за нивото специално сеизмичните характеристики. Аз съм рецензент на 9 ръководства по системата Еврокод. 2 специализирани по земетръс, и в тия всичките неща които четох няма нито една дума. А това представлява този целия район тука Дунавския участък, България, брега, попада в висока сеизмичност по класификацията на Еврокод. Ситуацията би могла да се изрази в следното. Първите сведения за които аз знам, може и да не съм прав, но първите пукнатини над Орсоя са се появили след Земетресението във Вранча 1977. И ситуацията може да се изроди във следното. Ние си копаем Оряхово, където искате, не точно Орсоя. Сега разбирам че 50 см. Бях чел някъде доста повече. Ние си копаем, става земетресение изкопали сме. Свлачището тръгва. Тогава кой ще е виновен? Ами може да има жертви, хората...

Аглика Георгиева

Връзката между сеизмичната активност, свлачището и този конкретен проект

Димитър Куманов

Ами веднага ти отговарям. За да копаеш, каквото и да копаеш. Малко или много, там където е петата на свлачището част от мерките за укрепване на свлачището. Ти си копала, отслабила си... Въпроса е кой ще е виновен.

Проф. Стефчо Стойнев

Нека да ви отговоря. Първо да свързвате земетресение Вранча с Орсоя, означава, че не сте погледнали изследванията за Орсоя, господин Куманов. Ще намеря начин да ви ги изпратя. Искам съвсем отговорно да кажа на всички ви тук. Съсредоточаваме се в Орсоя. 47 метра е дълбока хлъзгателната повърхнина. Тя не може да бутне брега. Няма как да блъсне, защото вала, петата на свлачището излиза и стъпва върху терасата на реката. И да кажем, че земетресението е причината. Аз ви казах. Причината е спукания напорен тръбопровод. Затова е станало изведнъж. Затова е възникнало. Искам съвсем отговорно да кажа. Обсъждаме само тази точка. Ние с вас можем да обсъждаме други, където може би имате право. Оряхово и на още едно – две места. Тук няма опасност от развитие. Много сме далеч колеги от влиянието на реката от свлачищните процеси. Що се касае до сеизмичността – да Дунавския бряг е под влияние на Вранчанското сеизмично огнище. Видин – най-ниската част, най-ниската сеизмична зона. И няма друга. Дали ще копаем или не... Искам да сме коректни. Няма да копаем петата на свлачището Орсоя. Ако се копае ще се копае на... като имаме предвид, че е от 1 до 3 километра е низината,

плюс 1000 метра до фарватера във водата, значи ще се копае 3-4 километра нататък. Извън свлачището. Това искам да кажа още веднъж. С целия си професионален опит. Защото още веднъж казвам Орсоя е емблематично, за това как човек може да разруши брега. И ние го преподаваме. Конкретно за тази точка, единственото свлачище към което и аз имах опасения – Боруна е укрепена. Всички останали са толкова във вътрешността на низината, че няма да се докоснем до който и да било техен елемент. Дали ще ми повярвате, аз ще ви го докажа! Това казвам с името си през цялата тази общественоост.

Ивелин Занев

Извинявам се. Това което е предвидено като отнемане на наносни отложения е динамичен запас. (глас от залата: Чудесно!) Динамичен запас, който е насложен от естествената седиментация.

Димитър Куманов

Аз гледах таблицата. 2017 до сега къде са правени дражирания. Нито при Добрина, нито при Оряхово са правени. Важното нещо е. когато ги има тези изявления като това от МРРБ то хората които го заявяват, за да са спокойни хората да ги видят подписани.

Занев

В този слайд няма. На въпросът дали е дражирано последните 10 години край Оряхово, може да отговори колежата Ромео Соаре, тъй като те администрират този участък.

Ромео Соаре (АФДЖ, Румъния)

Всяка година в Бекет тъй като там има много важна зона за седиментация мога да ви покажа актуалната ситуация. Първата интервенция в района е направена през 1935г. Нашата администрация е открита през 1920г. Всяка година извършваме дражиране, поддържащо дражиране, в този участък, защото е много важно място за отлагане на седименти. Това е официалният фарватер и е публикуван от Дунавската комисия. Трябва да намалим фарватера и да оставим разстояние от минимум 200 м между границата на фарватера и десния бряг. Последните пет години не е дражирано в Добрина. Участъкът се наблюдава всеки месец и не е бил приоритет за нас за дражиране, тъй като разработвахме планове при НКРН. През последните 5 години заради драстичните хидрологични условия, преди 2 години, взехме мерки да стесним фарватера и да наложим рестрикции в корабоплаването. Това предизвиква сериозни проблеми за

корабоплаването, но тогава имаше по-критични точки от Добрина. Имам предвид Богдан-Сечан, Корабия, Калновац. Това са тесните места за корабоплаването. Ако един от тези параметри дълбочина, ширина, не е осигурен, то се превръща в пречка за корабоплаването. Корабните компании губят много пари, за да преминават корабите един по един. Дълбочината беше под 2.5 м, 2.2м, и трябваше да осигурим едновременно ширина, дълбочина и радиус на завоя.

Ирина Матеева

Аз имам един такъв въпрос. Сам казвате, че реката си прави коритото и променя фарватера. Според вашите прогнози колко дългосрочно, колко устойчиво ще бъде ще бъде фарватера ако се случи проекта. Колко това ще трае? Може ли да се прогнозира? И това ли е най-добрия вариант, или има алтернатива?

Димитър Куманов

Колко дългосрочни и устойчиви са решенията?

Ромео СоареСоаре (АФДЖ)

Това е добър въпрос, защото ние се стараем да разберем, как се променя морфологията на речното дъно. Много е важно да се идентифицират как се движат седиментите и да се работи заедно с реката, а не срещу нея. Например за тази зона със седименти, тенденцията е да се събират седименти там. Предлагаме да се сложат шеврони отпред пред острова, за да се образува остров, защото е тенденция, която много лесно може да се идентифицира докато е ниско нивото защото тя излиза 1.5 метра над водата. Може би следващите 10 години там ще е остров. Искаме да забързаем този процес. Да намалим широчината на сечението и да увеличим транспортния капацитет на водата. Да намалим седиментацията в другите зони около острова. Защото това е еволюцията на реката за последните 50-60 години така или иначе. Всяка критична точка е ситуирана където реката е широка повече от 1 км от бряг до бряг. Корабия има 2 острова. И се разклонява течението. Затова транспорта на седименти не е достатъчен и затова ще провокираме създаване на остров с шеврони. Не да ускорим деградацията на речното легло. Да имаме синусоидална траектория на фарватера. Ако е траекторията е права, тогава ще деградира речното корито. Важно е да се приложат такива мерки. Но трябва да имаме достатъчно информация. Затова наблюдаваме всеки ден какво се случва и трябва да осъществяваме наблюдения на речната морфология. Това предлагаме.

Аглика Георгиева

Всичко това го има в едно от приложенията – работа с природата. И цялата философия на проекта е описана там.

Димитър Куманов

За съжаление местните хора ги няма. Тенденция стана в нашата държава да има апатия. После като се случи белята... Сега. Казвам се Димитър Куманов, сдружение Балканка, строителен инженер съм. Отраснал съм в Лом 1968 съм отишъл за първи път на реката. Познавам реката между Арчар и Долно Линово, камъните и кътните ѝ зъби. И по тази причина имах ангажимент още 2019 година когато публикувах заданието за въздействие върху околната среда. Тогава ние заплахихме МОСВ, че подхода и е абсолютно несериозен заради свлачищата и влажните зони защото аз като дете помня какво представляваше река Дунав. Тя беше като рибена чорба. Толкова много риба имаше в нея. Имаше чига. Тука някой чувал ли е да се лови? (Чували сме)(Може ли по същество) Да. За биоразнообразието. Последствие се реализираха хидровъзлите на Железни врата, изправиха се притоците, вкараха ги в диги, направиха баражки и при всеки такъв проект ни обясняваха, че няма да има никакво отражение на околната среда и биоразнообразието. И сега мога да вися 3 дни и да не хвана риба. Отделно замърсяването. Всяка човешка намеса се отразява негативно на рибите според мен. Колко души в Лом са се занимавали със стопански риболов и са се изхранвали. Сега допреди 4 години бяха 7-8 души от които само един се препиваше с това. Другите работеха като допълнителни приходи. А колко хора са се изхранвали преди. Крайния резултат е, че няма почти никаква риба в тази река. Но да се върнем на процедурата. Категорично. Тука РИОСВ запознати ли сте с докладите. Нашето становище е, че това не е никакъв доклад по ОВОС. Това е доклад по екологична оценка. Не по ОВОС. Доклада по ОВОС се прави на конкретен проект. Тука за сега все още е по едни по-подробни малко по-изяснени, изобицо не е до край с необходимите проучвания. Това са едни програмни намерения. Имаме няколко варианта. Ок. Но когато нямаш конкретния проект. Тук съм дупчи, че тук има това и това, че плъзгателната равнина по сондажните ядки това свлачище личи едн си къде, за всяко конкретно място, че е тук... тогава се прави проект. За сега това е един не лош доклад по екологична оценка. Същото е за оценката по съвместимост. Тя е като на план и програма, а не като на проекти. Ако трябва да сме точни за тези 12 точки, когато се направят проектите тогава на тях участък по участък се прави ОВОС и оценка на съвместимост. В проекта до колкото

аз съм се запознал никъде не видях за хидровъзела Никопол – Турну Мъгуреле. Аз 2019 съм внасял възражения. Въпроса е, че това беше проект вижте ми становищата. Той е в програмата за развитие на енергийната система на Румъния. И сега преди две седмици нашата държава изпрати апликация. Ние такава жалба ще праснем на Европейската комисия. Сега вече сме кандидатствали да ни дадат пари за него. Така че между другото проекта ако искате Дунава да стане благо от белене до Сръбската граница не оказвайте съпротива. Fast Danube трябва да се оцени с всички настоящи и бъдещи проекти. Точка.

Аглика Георгиева

Няма какво да оценяваме. Когато сме питали в Румъния, че проекта е изваден от тяхната стратегия. В България тук го няма проекта. Въпросът е, че този проект е на дневен ред.

Димитър Куманов

Да минем към по-важните неща от гледна точка на възможни стъпки пред проекта. Дори в становището на МОСВ на тема разположението на талвега, фарватера, границата с Румъния и какво ли не още. Аз не съм сигурен дали талвега по Дунава съвпада винаги с фарватера или тук-таме не съвпада (Ивелин Занев: Със сигурност не). Така, значи, конвенцията за речната граница между България и Румъния от 1908 година става дума за това, че границите на държавата се определят по талвега. (Ивелин Занев – Не!) четем конвенцията. Член 1 - Речната граница между Румъния и България следва, по начало, освен изключенията, предвидени в т. 10, средата на реката, при най-ниските води, когато те текат в едно единствено легло, и средата на ръкава, който съдържа талвега на реката, когато реката е разделена на острови или на два, или повече ръкава. Талвег на реката се нарича линията на нейното течение, която е определена за всяко време от непрекъснатото следване на най-дълбоките сонди. Това е от Конвенцията. И понеже... има ли случаи в които талвега да съвпада с фарватера и ще се мести към нашия бряг? Въпроса ми е: Проекта освен местене на фарватера предвижда ли местене на талвега?

Ивелин Занев (ИАППД)

Няма местене на фарватера първо. И никъде не се предвижда местене на талвега. Освен това. Да влезем в малко повече технически подробности тук. Определението за фарватер – техническа инфраструктура, която отговаря на определени условия необходими за преминаване на плавателни съдове. Съответно. Нашия клас на плавателен път трябва да отговаря,

вече няколко пъти споменах на препоръките на Дунавската комисия – 2.5 метра при НКРН (ниско корабоплавателно регулационно ниво), 180 м. широчина и радиус на кривата 1000 метра. Това е фарватер. Талвега е линията следваща най-дълбокия канал и той не винаги предоставя тези условия за корабоплаване. Талвега няма да се мести към българския бряг.

Димитър Куманов

В становището на МРРБ до компетентния орган пише следното нещо. Това е официално. Това обаче не е подписано (Божидар Янков - не е официален документ тогава) Необходимо е писмено да се гарантира, че няма да се налага промяна на държавната граница между двете държави. Питайте ги тях. Това е задължително условие за компетентния орган. Разбирайте се с тях. Това е писмо от МРРБ до компетентния орган.

Ромео Соаре (АФДЖ)

Въпросът за границата е от компетенциите на Министерството на външните работи.

Аглика Георгиева

Разбирам какво е написано тук. Това писмо, становище стигнало ли е до МТС и МОСВ?

Димитър Куманов

Това писмо е до МОСВ като компетентен орган, след като получи това становище, трябва да го изпрати на инвеститора, който да иска тези неща. Това трябва да се осигури от страна на инвеститора.

Ивелин Занев

Ние ще си го получим по надлежния ред, благодаря!

Ромео Соаре (АФДЖ)

Какъв е проблемът с FAST Danube и границите? Няма нищо общо с границата.

Димитър Куманов

Защото да загуби България територии, ние няма да сме забравили кой ще е виновен. Така. Сега следващ въпрос към инвеститора и компетентния орган който го няма. Всички хидротехнически съоръжения, които ще се изпълняват в реката - шеврони, буни, изкуствени острови, попадат под определението за строеж на член 137 от ЗУТ. Втора – трета категория.

Коритото на реката, българския участък от нея е публична държавна собственост. Следователно, за да може възложителят ИАППД да строи каквото и да било, строеж в публичната държавна собственост, тази Агенция трябва да е придобила вечни права да строи в чуждата собственост. Това е априори Закона за водите казва коритата на реките са публична държавна собственост. Закона за държавната собственост ви казва – не може да строи в държавната собственост. Ако не се собственик трябва да се осигури друг начин да строи в неговата собственост.

Божидар Янков (главен секретар на ИАППД)

Агенцията какво е? Държавен орган ли е? Добре. Какъв е въпросът?

Димитър Куманов

Имате ли документи?

Божидар Янков

Нямаме. Ние сме още на идейна фаза. Много ранен етап

Димитър Куманов

РИОСВ може да се намеси и да каже следното. Ние тук разглеждаме един проект, който съдържа строежи в себе си. Някакви строежи, дори да не знаем къде са. Но за да може инвеститора да бъде третиран като възложител по смисъла на Закона за опазване на околната среда, чл. 20 от Допълнителните разпоредби в тоя закон казва така. „Възложител е държавен орган, държавна организация, частен инвеститор, който има права да иницира и да осъществи инвестиционното предложение. Сиреч – този доклад по ОВОС, за да можеше МОСВ изобщо да го гледа, тя трябваше да изиска доказателства за вечни права, че ще може да се реализира държавната собственост. Аз се чудя тоя мега проект такива базови неща са пропуснати.

Ромео Соаре (АФДЖ)

Искам да добавя нещо за Байкал и румънската граница, защото е същата ситуация. Фарватерът не промени нищо по границата. Проблем е при ниски води, когато много хора идват на острова.

Ивелин Занев

В този случай, можете да бъдете сигурен, че държавната граница няма да бъде изместена в следствие на дейностите на този проект. Точка.

Димитър Куманов

Аз съм сигурен, но трябва да го имате написано. Черно на бяло.

Тони Тодоров – директор на дирекция Речен надзор към Изпълнителна агенция „Морска администрация“ към МТС

Много неща се казаха тук, които не са истини и си играят с хората. Първоначално аз също имах някакви резерви към проекта. Но вие просто спекулирате с чувствителна тема за хората за Орсоя. За район, който ние познаваме. Първо на тази схема да покаже рибарниците Орсоя – мястото където ще се работи – твърде далеч от Орсоя като населено място и опасност, което искате да внушите на хората. Второ много пъти беше казано тук, че наносите които ще бъдат отнемани които се оказва, че не толкова много като количество. Вие като инженер трябва да знаете, че когато извадиш едно тяло от водата и го сложиш на друго място в същата вода реално нивото на водата не се променя. Излишно беше това да казвате, как ще се промени нивото на реката, когато направим съответния канал. Фарватера. Преди 20 години фарватера е точно там, където границата минава. Аз съм директор от 25 години и познавам границите. В последствие фарватера се промени. Този остров се доказва, че е румънски. Фарватера, преминава границата, точно през румънската част. За границата между България. Конвенцията споменахте, не я цитирахте коректно. (Куманов - Ама аз я прочетох) Вие цитирате извадково, само че не сте прав. Ще кажа защо. Първо както каза и г-н Занев границата никога не следва талвега. Второ ако много добре знаете съгласно Конвенцията 1908 г., между другото има много хубаво препоръчвам ви да прочетете оригинала. Там е казано, че трябва на всеки 15 години да има комисии, които да определят нововъзникналите острови. Тази комисия, че не се е събирала е друг въпрос. (Куманов – Не това е въпроса) Не, тя се е събирала, но не са стигали до решение. И не е въпросът за тук. Благодаря, че не ме прекъсвате. Защото хора тук в района знаят много добре къде е остров Цибър. И ако вие знаете също, защото казвате, че сте от този район, трябва да знаете къде е остров Цибър, и би трябвало да знаете къде минава границата между България и Румъния в момента (Куманов – Не, там не знам). Тя минава между остров Цибър и Румъния. Мога да кажа, че разстоянието между тях е една кука място. Така че страховете с които вие си играете нямат нищо общо. Другото което е този район - от тук нагоре не знам дали вие знаете, че този район е бил първоначално отреден за изграждане на АЕЦ и след това е ревизирано мнението заради торфените почви. Това означава, че този район е

изследван за сеизмичност и е най-безопасен. Така че, този район е сигурен. Трето. Казвате, че преди време виждате ли много сме правили, хората са въздействали върху средата и са оказвали неблагоприятни условия. Всички знаят в Лом, че рибарниците са си рибарници, защото има дига. Изградена от хората. Ако я нямаше тази дига, това нямаше да се казват рибарници. И вие сега пак спекулирате, че там... (Куманов – говори върху него – Ако ще използвате, че спекулирам..) те са образувани в следствие на тази дига иначе щеше да си бъде блато. Има значение, защото тази дига задържа влагата в този район.

Димитър Куманов

Аз ще помоля, защото няколко пъти споменахте, че си играя със страховете на хората. Вие май не ме слушате добре.

Тони Тодоров

Не напротив, много добре ви слушам. Не съм завършил. Благодаря, че не ме прекъсвате. После вие ако искате да опонирате можем да влезем в диалог. Относно съществуващата граница между България и Румъния – в момента драгирането ще продължи по съществуващия фарватер. Ще бъде постигната една по-голяма дълбочина. А съществуващия фарватер минава от другата страна на остров, който е румънски. Това означава, че при евентуална промяна на талвега би могла. По логиката това означава, че България ще получи територии. Така че е излишно да казвам, че България ще изгуби територии, вие това както казахте. (Куманов – Оряхово например) Така че, тук е по-важно да се говори за бъдещото укрепване на българския бряг, отколкото да говорим, за някакви стракове, че ще намалее влажните зони, което е така... (Куманов - Това го писаха МОСВ бе човече. МОСВ го писаха, не аз. За рисковете за влажните зони си прочетете първото становище на МОСВ. Сека какво ми разправяте, че аз съм спекулирал. Поне да беше слушал. Само ми губи времето) Относно свлачищата и сигурността и засягането на Лом тук няма да има никакви въздействия. Вие говорите за чигата. Само че чигата няма да излезне от това, че ще се драгира. (Куманов – Тя е изчезнала отдавна). След като сте от Лом трябва да знаете, че драгата постоянно беше тук буквално срещу града пристанището и постоянно се драгираше. И тогава имаше чига върху драгирането.

Ивелин Занев

Само да уточня, че драгирането не е било поддържащо за фарватера, а за стопански цели, което означава, че е отнеман нанос.

Тони Тодоров

Разрешението за строеж. В момента в приоритетите на ИАППД е да дава райони за драгиране за добиване на драгажен материал. Те го съгласуват това нещо по закон. Тук не говорим за държавничество за драгиране в този участък. Агенцията има пълни права и да контролира спазването. Спорно е до колко района на драгирането попада в българска територия. Това може да се докаже с измервания. Драгирането ще се извърши в съществуващия фарватер, който е на 80 % в румънска територия, ако гледаме границара. Талвега е съвсем друго географско понятие, което няма нищо общо с фарватера. Така че, два часа ви слушат как нищо не е свършено от проектантите и вие сте най-важния и се грижите за целия район. (Куманов: Само да попитам шефа на инвеститора. И вие ли останяхте с такова впечатление) Вие говорите за Никопол – Турно Мъгуреле. А знаете ли за другия проект, който предвижда 4 шлюза в района на България. (Куманов: Човече спри, просто ми губиш времето). Пак е проект вие защо не го споменахте.

Куманов

Защото Никопол – Турно Мъгуреле е на сайта на Министерство на енергетиката на Румъния.

Ромео Суаре

Не, не не...

Тони Тодоров

Говорите пак. Имате ли идея до къде ще подпират при Турно Мъгуреле нивото и ще стане езеро?

Димитър Куманов

Няма да отговарям на тези въпроси.

Тони Тодоров

Няма, защото не знаете. Вие спекулирате със страховете на хората. Това се опитвам да ви кажа. Няма да говоря повече.

Ирина Матеева

Да кажа, каквото имам да си кажа, защото трябва да си ходя много за извинявам. Ще започна от дигата на река Дунав, влажните зони и вярното и невярното. Значи дигата на р. Дунав е построена за да спре заливанията на крайбрежните зони. С построяването на дигата говорим за българския

бряг това действие то всъщност подлага в голям риск всички крайдунавски дунавски влажни зони, защото спира естествените движения на водата при високи води, когато Дунава влиза в тези влажни зони, отмива седиментите, изнася ги и т.н. може би в това отношение най-известно е езерото Сребърна. То е включено в списъка на застрашените обекти на Рамсарската конвенция 90-те години. Поради построената дига, не влизат вътре води, не отмиват седиментите, езерото се затлачва. Построени са шлюзове и т.н. опасенията какво ще се случи там с цялата динамика на водата в езерото е аналогично за беленските блата и тук за Орсоя като говорим. И всъщност когато говорим за удълбочаване, да, когато се удълбочи нивото ще си стои тук, но това което е надолу проблема е в околните земи, подпочвени води. Тогава много трудно и по-рядко ще влиза вода в тези влажни зони. А водата е тази която осигурява възможността на екосистемите да функционират такива каквито са. И затова моя въпрос и всъщност аз търся и ще търся е гаранции за всички Натура 2000 зони като тръгнем и пиша острова до Горни Цибър, Орсоя, Белене и т.н. Хидрологичният режим, който поддържа влажните зони не бива да бъде нарушаван. И така трябва да бъдат взети решенията, за да може да се функционира. Ето сега започваме нов международен проект със сума ти държави за възстановяване на естествените брегове на Дунава. Тест има много неща които са свързани с това как реката да бъде. Ние да вървим с реката, а не срещу нея (Занев – Това опитваме да работим) И в този ред на мисли аз това нещо търся и ще търся, ние сме отворени за вземането на добрите решения и при всички случаи няма да позволим да се върви към деградирани на местообитанията. (Занев – Благодарим за което!) Плитчините за важни за рибите и т.н. за водолубивите птици, всичко. Това търсим. Защото няма да е. Дунава тази година има високи води. Ами това което трябва да се изсипе като сняг пролетно пълноводие се изсипва и идва като дъжд сега. (Занев – Точно така) Това е проблема. И това е въздействието на климатичните промени. Това трябва да се мисли комплексно от всички страни. И дето колегата казва не всичко на всяка цена. Може би ще се стигне до там, че ще има дни в които корабоплаването ще бъде затруднено. Но в крайна сметка всичко е комплексно.

Ивелин Занев

Това е абсолютен факт. Много сте права за това. Тук мисля че е мястото да припомним, че проектът се казва „Подобряване на условията за корабоплаване“. Говорим само и единствено за условията за

корабоплаване. В който се оценява и въздействието на дейностите които ще бъдат предвидени в този проект. Нали така?

Ирина Матеева

– Да. Ние работим само и единствено върху фарватера. Доказано ли е в доклада, че няма да има влияние върху влажните зони от проекта. (Гражданин - Това че Вие няма да сте вътре, а ще сте отвън, въздействието може да бъде отдалеч, но...)

Аглика Георгиева

Значи в доклада има приложение С и С1 – оценката на водното тяло, където има специално приложение, което разисква именно потенциалните въздействия от хидроморфологичните промени върху влажните зони Белене, Сребърна и т.н. ако имате въпроси и коментари по тези изчисления, анализите разбира се колегите ще ги разгледат. Има ги публикувани. Към приложение D са.

Ирина Матеева

Въпроса е дали, може да е малко грубо, но не е с лоши намерения, аз така работя. Какво нишат експертите накрая като заключения най-малко ме интересува. Аз гледам данните, фактите на базата на познанията които имам за да си направя становище. Ако нещо не е ок според това което аз смятам, си го казвам. И си казвам какво би трябвало от моята гледна точка да се подобри. Просто това което препоръчвам, нека в такива моменти да участват. По-добре да ни потърсите по-рано за да обсъдим мнения и дали нещо може да стане или не към природата. Отколкото дет се вика да се опитваме.

Аглика Георгиева

Ще проверя когато сме канени за обществени обсъждания. Това че не са били не значи, че не са канени. Иначе си права, до колкото зависи от нас винаги искаме широка дискусия за да се превантират такива неща. От гледна точка на свлачищата процеса който протече с работната група на МРРБ е много добър пример за това как работят консултациите. Консултирането на заинтересованите страни, качествено таргетиране е супер ключово важно за всеки проект. За влажните зони – казваи дигите. Този проект не предвижда диги. За рибарници Орсоа сме имали разговори с МОСВ. Но по причините които дискутирахме преди малко – вади се нанос пре високи води и се премества, моделирането показва, че няма въздействие върху прилежащи територии, подземни води.

Най-ключово беше при Белене. За критична точка Белене сме спорили 2 години за да извлечем всички данни които имаше от моделиранията. За да можем това да го покажем. Нашите експерти не са писали първо оценката пък друг да е правил събирането и анализа на данните. Инженерите и проектантският екип ни дадоха абсолютно всичко имаха от моделирането, измерванията за да можем ние да заключим, че няма въздействие. При Белене това намаляване което е отчетено е само във фарватера. По цялото протежение на Белене и влажните зони няма да има въздействие от понижаване на водните нива при ниски води. Дадже има моделирано увеличение с 9 см. Което потенциално при високи води може дори да допринесе да има и да се достигне ниво на водите които са нужни за шлюзовете. Ако няма високи води влажните зони при Белене няма как проекта да ги овлажни или неовлажни. За Белене, моля прочетете приложение С и С1.

Димитър Куманов

Може ли аз да си продължа. Първо да възразя много остро срещу това, че организаторите на това обществено обсъждане допускат по такъв начин примерно аз да съм обвиняван, че съм манипулирал общественото мнение. Защото аз всичко което аз казвах цитирах. Точка 1 цитирах, Цитирах закони, цитирах, че трябва да имат учредено право на строеж от РИОСВ. Единственото което съм казал като топ специалист в България. Наистина топ специалист може да проверите. Беше темата сеизмична сигурност и там казах, че в докладите по ОВОС и допълнителните становища изобщо не се споменава, че попадат в район с висока сеизмичност по класификацията на Еврокод 8-1 сеизмични въздействия. (Божидар Янков – Аз мисля, че професор Стойнев отговори на въпроса) Не той не отговори, защото той каза, че не било попадало високо сеизмичност се разбира под 0.08 G ускорения референтни на земната основа. В тази област аз съм специалист. Казвам ви го официално. Има риск. И посочвам, недостатък в докладите, че не е коментирано, че тези свлачища са в район на висока сеизмичност по класификатора на Еврокод 8-1. Това е стоманобетонна истина. Точка. Няма нито една манипулация. Аз много добре внимавам какво приказвам, защото имало е случаи пичове да решат да ме съдят за това което приказвам. Затова внимавам. И не съм дошъл тук да си губя времето.

Аглика Георгиева

Не знам какво е Еврокод 8.

Димитър Куманов

Сеизмични въздействия

Аглика Георгиева

За какво служи тази система.

Димитър Куманов

За да ви проектират шевроните примерно служи. Да не мръдне свлачището. Добре де. Аз казах , че не съм манипулирал цитирам всичко което съм казал. Сега ти като не си наясно, отвън ще ти обясня. Запиши си го. Попитай.

Аглика Георгиева

Значи, въпросът ми е ти казваш има недостатък в ОВОС.

Димитър Куманов

В доклада по ОВОС никъде не е коментиран факта, че и свлачищата и вашите съоръжения, съоръженията ви не са такъв проблем, но свлачищата попадат в сеизмични райони. Моля да бъдат коментирани тези проблеми ако искате. Ако не искате не ги коментирайте. Вие правите ОВОС как ще повлияе вашето действие няма със всички други възможни фактори. (Глас от залата - Няма да повлияе). Вие май не сте наясно как се пишат едни ОВОС-и. Всички фактори трябва да се отчетат. Това че е сеизмична зона изобщо не е отчетено. Аз съм чел 1000 ОВОС-а, ама вие сте някакъв там биолог, извинявам се хидробиолог. В доклада по ОВОС за строеж на всеки язовир се коментира сеизмичната сигурност (Глас от залата - ние не строим язовир). Добре. Вие знаете повече. Разбрах. Не го отчитате. Какви страхове. Казах, че не е коментирано.

Аглика Георгиева

Не може да слагате строежа на язовир с полагане на шеврони в три точки, дражиране и депониране. Извинявайте много.

Димитър Куманов

И аз се извинявам. Добре бе не ги отчитайте. Аз бях длъжен да си кажа. Стига го повтаря едно и също. Става дума за сигурност на населението в район където има свлачище. Върху сигурността на района. Влияние оказват дали се копае дълбоко, дали се подкопава петата на свлачището, дали може да се случи земетресение дали може да се случат заедно. Ако това не вие ясно не знам какво се занимаваме тук. Ако щете. Ако искате! Ако щете коментирайте факта, че това попада в зона на активна

сеизмичност! Питайте си експертите. Аз казвам само тава, че е в район с висока сеизмичност. Правете каквото щете. Това е безспорен недостатък! Не ми се спори с хора, които не разбират от това. Аз съм тоя който разбира тука от това и споря тук с хидробиолог дали това е риск. Ай стига. Както и да е. Така. Следващия въпрос който е с изключителна важност. Понеже аз посочвам тука недостатъци в процедурите, че са нарушени законови изисквания. Това вероятно го знаете. Член 143 от Закона за водите казва следното, за защита от вредното въздействие на водите се забранява нарушаването на естественото състояние на коритата, бреговете, крайбрежните заливаеми ивици на реките. Според нас този член от закона е нарушен. Няма да споря дали е. Не просто ви съобщавам. Басейнова дирекция не може да отменя закон. Някои неща може много бързо да се оправят. Като например да си извадите право на строеж, да извадите от Румъния някакъв документ, това става супер лесно. Не виждам защо е тази съпротива тука. Но този член ще бъде непреодолим. Както е сигурно. Не може да се преодолява. Проекта ви нарушава закона. Цитирам отново от Закона за водите.

Божидар Янков

Кое нарушава? Естественото състояние на брега. Това какво означава – че не можем да направим брегоукрепване за защита от вредното влияние на водите, ерозия? Брегът не е в естественото си състояние от 150 години.

Димитър Куманов

Съдът ще решава. Аз само цитирам закона. Няма да коментираме, как Басейнова дирекция е написала в еди си кой раздел, че мерките не важали, не били приложими. Въпроса е. алтернативите. Колко пари ще се вземат.

230 милиона евро е за проекта

Димитър Куманов

На колко години е най-младия ни шлеп?

Божидар Янков

Най-новия е произведен в Гюргево за нас преди 3 години.

Димитър Куманов

На каква възраст е най-новият плавателен съд от румънската флота?

Михаела Иримиа (АФДЖ, Румъния)

На 2 години.

Димитър Куманов

Най-новият в България е на 50 г. Сега разбирам, че имаме нов.

Ромео Соаре (АФДЖ, Румъния)

Главният проблем е с човешкия капитал. Имаме нови плавателни съдове, имаме достатъчно технически ресурси и е изключително важно да имаме хора, които да продължат с работата.

Димитър Куманов

И е само един (Янков - Да) Ха! Въпроса е- алтернативата с модернизиране на флота дали е изследвана колко пари би струвала така, за да се постигне по-така да се постигне по-дълго корабоплаването

Божидар Янков

Какво означава модернизиране на флота?

Димитър Куманов

Ами така... по-леки баржи, да газят по-малко и т.н.

Божидар Янков

А това, ако имаше икономически смисъл дали бизнеса нямаше да го направи?

Димитър Куманов

Така. И последен въпрос. Тая алтернатива вместо да се харчат пари да модернизираме реката, да се опитаме да модернизираме флота не е ли по-резонна?

Божидар Янков

В този ред на мисли, за 230 милиона колко баржи мислиш, че може да се произведем?

Куманов

Нямам никаква идея. Не внушавам нищо.

Божидар Янков

100 баржи, дори по-малко, а те не са нищо. Тоест ефекта на това упражнение..

Димитър Куманов

Ама това упражнение дето сега ще го правим аз още в заданието на ОВОС навремето си го пишеше черно на бяло, ако искате пак ще ви го прочета за да ви изманипулирам (Не, не). Да не чета тогава. Аз цото манипулирах през цялото време. Единственото по което аз съм специалист, не тоя професор е сеизмична сигурност. Но. Последна точка в общественото обсъждане от моя страна. Тоя проект, както казах искам повече от всички вас по Дунав да се корабоплава целогодишно. Тука имам едно място до Речна гара. Ако се развие, аз ще печеля пари. Всички искаме да се корабоплава целогодишно. Обаче точка номер 1. Трябва всички да сте сигурни, че тези пари, които ще се изхарчат, айде рисковете твърдите че няма да има, дали ще има ползи е другия голям въпрос. Щото в заданието за ОВОСА пишеше, че каквото и да направиш по Дунава той ще си го възстанови за нула време. Специално копането. Единствено той ще започне да смъква повече. Сега какво са ви написали експертите, аз ще ви кажа, защото това ми е 100-тния ОВОС който гледаме, че срещу 5.3 милиона евра ще ви напишат всичко – цветя и рози. Това го пише, това е официална информация. Въпроса е. Всички наистина и аз самия са заинтересовани колкото може по-дълго да се корабоплава по Дунава. Особено сега с историята с Украйна. Аз съм от такава фамилия, аз съм страшно за Украйна и искам да се корабоплава, защото те също имат интерес голям да се корабоплава. Големият въпрос, на който нямам отговор. Взимаме 1980 година. Бай Тошо е на власт в България, Чаушеско в Румъния, Брежнев в Русия. Във Варшавския договор те не са били наясно, какви супер ползи ще има Варшавския договор за удълбочаването и да може да се корабоплава целогодишно, защото Украйна беше в СССР, а Дунава свързваше 90 % от държавите във Варшавския договор. И въпроса ми е като тема за размисъл. Защо те не го направиха тогава? Те можеха да го направят за 2 месеца без да питат такива като мене? Бъдете сигурни, че имаше причина. Така както изтеглиха багерите от Никопол – Турно Маругеле.

Божидар Янков

Не можем да ги питаме тия хора, защото вече ги няма. И защото са драгирани като луди. Затова.

Ивелин Занев

Ако ние не си свършим работата, това ще означава да продължим да разглеждаме реката като граница и няма да се възползваме от условията и връзките които ни предоставя това богатство бих го нарекъл. Това е факт от моя гледна точка.

Приложение: Присъствен списък

Протоколчик:

Радослава Мачорска

Младши експерт „ЕООС“

13.03.2024г.

гр. Лом

